

ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՍՍՏ ՄԵԿՆԵՅԱԿ ՍԵՆՏՏԱԿԱՆ ԱՐԱՐԻԱ

Սուրիոյ նախագահ Պաշար Ասատ երէկ քահի մը ժամուան այցելութիւն մը տուաւ Սէնտտական Արաբիա, ուր ժեմտայի մէջ սէնտտական ղեկավարներու հետ քննարկեց Իրաքի վրայ ամերիկեան յարձակումի մը, ինչպէս նաեւ ընդհանրապէս արաբական աշխարհին դէմ վերջերս ամերիկեան սպառնալիքներուն եւ «սահաբէլցութեան» կապուած հարցեր: Ասատի կ'ընկերակցէին փոխ նախագահ Ապտէլ Հալիմ Սատտան եւ արտաքին գործոց նախարար Ֆարուք Շարէի: Ասատի այցելութեան մասին յաւելեալ տեղեկութիւններ չհաղորդուեցան: Միայն ըսուեցաւ, որ ան տեսակցած է գահաժառանգ իշխան Ապտալլայի հետ:

2003Ի ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԻՏՏԵԻ ՆԱԽԱԳԻԾ

ԼԱՀՈՒՏ - ՀԱՐԻՐԻ, ՀԱՐԻՐԻ - ՊԵՐՐԻ ՀԱՆԳԻՊՈՒՄՆԵՐ. ՆԱԽԱՐԱՐԱՅ ԽՈՐՀՈՒՐԳԻ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՆԻՍՏԵՐ՝ ԱՅՍՕՐ ԵՒ ՎԱՂԸ

Նախագահ Լահուտ եւ վարչապետ Հարիրի՝ տեսակցութեան ընթացքին

Նախարարաց խորհուրդը այսօր կէսօրին կը գումարէ 2003ի պետական պիտոնէի նախագիծի քննարկումին նուիրուած իր առաջին նիստը: Այս ժողովը կէսօրին կը գումարուի, որովհետեւ նախագահ Վոր. Էմիլ Լահուտ երեկոյեան բացումը պիտի կատարէ տնտեսական եւ ընկերային հարցերու խորհուրդի նոր կեդրոնատեղիին:

Ժողովի նախօրեակին վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի երէկ այցելութիւններ տուաւ նախագահ Վոր. Էմիլ Լահուտի եւ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պրրիի. լրատու միջոցներ հաղորդեցին, որ այս հանդիպումներուն ընթացքին քննարկուած են պետական պիտոնէի նախագիծին առնչուող հարցեր:

Միւս կողմէ, փոխ վարչապետ Իսմ ֆարէս քննարկուեց այս նախագիծը կառավարութեան ժողովին ներկայացնելու փութութիւնները, դիտել տալով, որ նախարարներուն բարար ժամանակ չէ տրուած լաւապէս ուսումնասիրելու պայն:

Շար.ը՝ էջ 3

«ՍԱՐԴԱՐԱՊՍ» ԱՎՈՒՄԵՐՆ ՍԷՁ

ԱՍԱԼԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՍԸ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑԱԻ Հ. Յ. Դ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻՆ ՀԵՏ

Ամալի քաղաքական գրասենեակի բարձրաստիճան պատուիրակներուն մը՝ երեսփոխան Ալի Հասան Խալիլի գլխաւորութեամբ, երէկ այցելեց Հ. Յ. Դ. «Սարդարապատ» ակումբ, ուր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Հ. Յ. Դ. Դաշնակցութեան Լիբանանի կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ ընկեր Յովիկ Միխիլարեանի եւ կեդրոնական կոմիտէի քաղաքական մարմինի անդամներու հետ. ներկայ էր նաեւ երիտասարդութեան եւ մարմնակրթութեան նախարար Սեպուհ Յովնանեան:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան ներքին բեմը յուզող քաղաքական, տնտեսական եւ ընկերային հարցերը, ինչպէս նաեւ շրջանային իրավիճակը: Քննարկումի նիւթ դարձան նաեւ երկու կուսակցութիւններուն միջեւ զանազան ոլորտներէ ներս գործակցութիւնն ու համակարգումը զարգացնելու միջոցները:

Ամալի պատուիրակներուն նաեւ կեդրոնական կոմիտէի հրահանգներով գտնուելու իմամ Մուսա Սաւրըի առեւանգումի տարեգրքին առիթով 31 Օգոստոս 2002ին տեղի ունենալիք հաւաքին:

ՊԱՂԵՍՏԻՆՅԻ ԴԱՍԱԽՕՍ ՍԱՁԵՆ ՆԱԾԺԱՐԻ ՊԵՅՐՈՒԹԻ ՕԴԱԿԱՅԱՆ ԱՌԵՂԾՈՒԱԾԱՅԻՆ ԺԱՍԱՆՈՒՄԸ ԿԸ ՓՈԹՈՐԿԷ ՆԵՊԻՇ ՊԵՐՐԻՆ ՈՒ ԱՆՈՐ ՇՐՋԱՆԱԿԸ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պրրի երէկ Միացեալ Նահանգներու կողմէ պաղեստինցի համալսարանական դասախօս Մալէն Նաժարի դէպի Լիբանան արտաքսումին մասին խօսելով հարց տուաւ, որ «միթէ Լիբանան անտէր հո՞ղ դարձած է, որ ամերիկեան պաշտօնական օդանաւ մը (պաշտօնական՝ որովհետեւ Միացեալ Նահանգներու գաղթի հարցերու վարչութիւնը վայն վարձած է) ներխուժէ Պէրլոթի միջապահին օդակայան, հոն «նետէ» իր բեռը եւ դարձեալ թռիչք առնէ, կարծէք ոչինչ պատահած է»:

«Յարգելով եւ գնահատելով հանդերձ պաղեստինցի դասախօսը, այս հարցը արար եղբոր մը արարական երկիր բնականօրէն մուտք չէ. հարցը Միացեալ Նահանգներու կատարած գործողութեան բնութիւնն է, որուն բերմամբ օդակայանին ներս գործող պետական մարմիններն ու սպասարկութիւնները պարտին լուսարանել, թէ տեղեակ էին, որ փորձանք մը պիտի ըլլայ, թէ՛ տեղեակ չէին, իսկ այդ պարագային՝ աւելի մեծ փորձանք է», ըսաւ ան:

Պրրի աւելցուց. «Եթէ անոնք տեղեակ էին, ապա ի՞նչպէս կրնան իրենց իրենց թոյլատրել, որ որոշում տան քաղաքական տարր-

ընթացքին ունեցող ազգային գերիշխանութեան հետ առնչուող հարցի մը գծով, առանց կառավարութեան հաւանութեան: Իսկ եթէ տեղեակ չէին, թէ ի՞նչ կը պատահի, ապա ի՞նչպէս թոյլ տուին, որ ամերիկեան պաշտօնական օդանաւը էջք կատարէ եւ միայն 14 վայրկեան ետք վերստին թռիչք առնէ առանց արտօնութեան. մասնաւոր ի՞նչպէս թոյլ տուին, որ օդանաւը արտաքսուած պաղեստինցի լիբանանեան հողին վրայ ձգէ»:

Պրրի պահանջեց, որ արտաքին գործոց նախարարութիւնը անմիջապէս կանչէ Միացեալ Նահանգներու դեսպանը եւ անոր փոխանցէ Լիբանանի դատապարտումն ու մերժումը այս գործողութեան: «Կը թուի թէ այս արարքը փորձ մըն է, որ կը միտի քաջալերել Ապու Ամարը (Եսաէր Արաֆատ) դէպի Լիբանան արտաքսելու եւ Լիբանանի ազգային գերիշխանութեան սկզբունքը բռնաբարելու ծրագիրը», աւելցուց Պրրի: Ան նաեւ պահանջեց, որ կառավարութիւնն ու դատական իշխանութիւնը կատարեն այս հարցին գծով անհրաժեշտ հետաքննութիւնը:

Պրրի հետաձայնեց արտաքին գործոց նախարար Մահմուտ Համ-Շար.ը՝ էջ 10

ԵՐԵՎ՝ ՆԱԽԱՐԱՐ ՖԱՐԱՈՒՆԻ ԲՆԱԿԱՐԱՆԻՆ ՍԷՁ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԵՆԸ ԵՏՔ

ԱՅՍՕՐ ԿԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԹԻՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ԵՐԵՍՓՈՒԱՆՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՆԳԻՊՈՒՄԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐԸ

Երէկ երեկոյեան պետական նախարար Միշէլ Ֆարանի բնակարանին մէջ տեղի ունեցաւ խորհրդակցութիւններու հանդիպում մը, որուն ներկայ էին տնտեսութեան նախարար Պաւել Ֆլէյխան, առողջապահութեան նախարար Սլէյման Ֆրենժիէ, պաշտպանութեան նախարար Սալիլ Հըրաուի, ինչպէս նաեւ վարչապետ Հարիրիի գլխաւորած պլոքին մաս կազմող քրիստոնէայ երեսփոխանները: Հանդիպումէն բացակայեցաւ պետական նախարար Պշարա Մըրիէժ:

Ներկաները ողջունեցին նախագահ Վոր. Էմիլ Լահուտի եւ Քըրնիէ Շահուանի հանդիպումին միջեւ տեսակցութիւնը:

Այս նոր հանդիպումին՝ «Քրիստոնէայ երեսփոխաններու խորհրդակցական հարցեր քննարկել, ինչպէս նաեւ ազգային միասնականութեան ամրապնդման երթը շարունակել:

Հանդիպումը շեշտեց, որ Քըրնիէ Շահուանի հակադրուող շարժում մը չէ ասիկա, այլ պիտի պարզէ տարբեր նպատակ-

ներ՝ ուրիշ դիտանկիւններէ դիտուած, իսկ այդ հեռանկարները պաշտօնապէս պիտի յայտարարուին վաղը: Շար.ը՝ էջ 2

ԱՅՀԻԼ AFHIL

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՏՆԱՅԻՆ ՍԱՐՔԵՐՈՒ ՄՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

RENT AND SALE

- Wheelchair
- Walker
- Electric Bed
- Manual Bed
- Water Mattress
- Cans
- Sticks
- Serum Tripod
- Walking Frame

AT HOME

- Over Bed Table
- All Kinds Of Oxygen
- Laboratory services
- Physiotherapist
- Nurses Aids
- P.T.S. (AMBULANCE)

HOME MEDICAL EQUIPMENT SERVICES

ՑՈՒՑԱՍՐԱՎ՝ «ԱՐԻՆ» ՍԵՆՁԸՐ
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ՝ ԱՅՀԻԼ, ԱՅԵՏԻ ՇԵՆՔ, Բ. ՅԱՐԿ
(ԵՆՆ. 102) 242356/7

**NO MATTER WHAT YOU NEED...
... OR WHERE YOU NEED.**

Հ. Յ. Դ. ԲԻՐՈՅԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԻՆ ՅԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐԸ՝ ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ՆԱԽԿԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՌԱՈՒԼ ԱԼՃՈՆՍԻՆԻ ԵՒ ԱՁԳԱՅԻՆ ԲԱՐԵՐԱՐ Է. ՍԵՖԵՐԵԱՆԻ ՅԵՏ

Ալֆոնսիո եւ Մարգարեան

Նալպանտեան, Ալֆոնսիո, Մարգարեան եւ Օհանջեան

Ուրբաթ, 23 Օգոստոսին, Հ. Յ. Դաշնակցութեան Բիւրոյի ներկայացուցիչ ընկ. Հրանդ Մարգարեան, ընկերակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Բիւրոյի անդամ ընկ. Մարիօ Նալպանտեանի, Պուէնոս Այրեսի մէջ հանդիպում ունեցաւ ազգային բարերար Էտուարտօ Սէֆերեանի հետ: Ընկ. Մարգարեան շնորհակալութիւն յայտնեց Սէֆերեանին, կուսակցութեան հանդէպ իր ցուցաբերած աջակցութեան համար: Հանդիպումին ընթացքին արծարծուեցան հայ ազգային կեանքը յուլող հարցեր, ինչպէս նաեւ՝ Հայաստանի քաղաքական եւ տնտեսական վիճակը:

Նոյն օրը, ընկ. Հ. Մարգարեան հանդիպում ունեցաւ Արժանթինի նախկին նախագահ եւ ներկայիս՝ Արժանթինի Քաղաքացիական Ռատիքալ Միութիւն (UCR) Ընկերվարական Կուսակցութեան ղեկավար Ռաուլ Ալֆոնսիոյ հետ: Հանդիպումին մասնակցեցան նաեւ Հ. Յ. Դ. Բիւրոյի անդամ ընկ. Մարիօ Նալպանտեան եւ Հ. Յ. Դ. Հարաւային Ամերիկայի կեդրոնական Կոմիտէի հեթաբապի՝ ընկ. Յարութիւն Օհանջեան:

Ընկ. Մարգարեան շնորհակալութիւն յայտնեց Ալֆոնսիոյ, որու նախագահութեան օրով, 1985ին, Արժանթինի խորհրդարանը եւ ապա՝ Շերակոյտը յատուկ բանաձեւերով ճանչցան Հայոց Ցեղասպանութիւնը. իսկ 1987ին, օրուան նախագահ Ալֆոնսիոյ, հայ համայնքին հետ հանդիպումի ժամանակ, խօսեցաւ Հայոց Ցե-

Շար.ը՝ էջ 2

JERMUK ՋԵՐՄՈՒԿ

ԱՆՄԱՐԱԿԱՆ ՋՈՒՐՆ ԸՆՅՈՑ ԱՐԴԵՆ ՇՈՒԿԱՅԻ ԿՐԱՅ Է

Նոր հասած հանքային բնական կազով բարձր ջուրը: Փլաստիկ եւ ապակեայ շիշերով: Կրճաք գտնել բոլոր սիւվերմարքեթներուն եւ ճաքրավաճառներուն մօտ:

Մեծաքանակի համար դիմել՝ «UNIVERSE» հաստ., Պուրճ Համուտ, Փոլկարպոս, «Սարդարապատ» շէնք, Արմենիա Պողոտայ կամ ցրուիչ «VAK TRADING COMPANY»-ի:

ԵՆՆ. 03-626177 եւ 03-773609:
Ֆաքս: 961 1 563436 - E-mail: VAK_Trading@hotmail.com

ՀԱՆՔԱՆՈՒՄ ԵՊՈՒՆ

ՆՈՐ «ՈՐԱԿ»

Խօսքը վերջին շրջանին մեր իրականության մէջ յայտնուած - աւելի ճիշդ՝ պարտադրուած - հայ եւ թրքական «յարաբերութիւններու» մասին է, որ տեղ մը յանձնախուժման, տեղ մը միջխորհրդարանական, այլ տեղ՝ միացեալ համերգի եւ այլ եղանակներով սկսաւ արտայայտուիլ:

Հայկական ալ անմասն չմնաց այս «գործընթաց»-ն: Ի՞նչպէս:

Քանի մը շարքով առաջ Հայկական պայքարը եւ ելոյթ ունեցաւ թուրք երգչուհի մը: Այստեղ անբնական ոչինչ կայ: Անբնականը այն էր, որ այս երգչուհին չէին գրկած նաեւ հայ ընտանիքներ...: Անբնականը այն էր, որ ելոյթը նկարահանողը հայ նկարիչ էր: Անբնականը այն էր, որ ծանօթ փափկասուն հայ տիկին մը իր ծառայութիւնները չէր «զրացած» եւ նոյն երգչուհին ընկերացած էր՝ Հայկական շրջանային եւ շուկայներուն ծանօթանալու համար:

Ո՛չ մէկ բացատրութիւն կամ պատճառաբանութիւն կրնայ արդարացնել եղածը: Ի՞նչպէս կարելի է հանգիստ խղճով ունկնդրել թրքերէն երաժշտութիւնը: Ի՞նչպէս կարելի է յուզուիլ սեփական ազգի եւ - վստահաբար նաեւ ընտանիքի - ոճրագործին մեղքերին: Ո՞ր հայուն հոգին այդքան անմակարդակ կրնայ ըլլալ:

Իսկ ի՞նչպէս կարելի է արդարացնել երեկոյն նկարահանող հայ նկարիչը: «Հացի ճամբար» է: Զարդուող միլիոնաւոր մեր հայրերը արդեօք այնքան «խելացի» չէին, որ «կեանքի ճամբան» ընտրելով խուսափէին Յեղապայանութենէ: Այսօր մենք աւելի կարիքս ունենք, քան անոնք: Ո՛չ: Բայց վստահաբար աւելի թուլամորթ ենք:

Իսկ թուրք երգչուհին հետ շրջագայող հայկական հայ փափկասուն տիկնոջ ամօթանքին զատ, պէտք է հարց տալ. «Ձեր մեծ հայրն ու մեծ մայրը ի՞նչպէս հոս հասած են: Արդեօք «թուրքական» շրջապատով...: Դուք մեր պատմութենէն ի՞նչ կը սորվեցնէք ձեր զաւակներուն: Դուք ի՞նչպէս պիտի արդարանաք արքայի ճամբով հայրենիքէն տեղահանուած եւ Սուրիոյ անապատը հասած հարիւր հազարաւոր ձեր ազգակիցներուն յիշատակին առջեւ»: Բայց, հաւանաբար, գինովացած ըլլալով թրքական մշակութիւնը եւ գեղեցիկ երգչուհիներու մատուցած «պատիւ»ներուն մէջ, արդարանալու կարիքն ալ չէք զգար: Ափսո՛ս...:

Մարդը սուսնիկ նման առանձին, առանց արմատի եւ առանց պտուղի արարած չէ: Բանական մարդը մէկ օղակն է անցեալէն դէպի ապագայ երկարող շղթայի մը, որ Ընտանիք, Գերդաստան, Տոհմ, Յեղ եւ Ազգ կը կոչուի եւ իր կեանքով, սեփական վարքագիծով պատասխանատուութիւն կը կրէ այս բոլորին նկատմամբ: Իսկ եթէ ընտանիքը եւ գերդաստանը կրնան ներդրամիտ ըլլալ նման սայթաքումներու նկատմամբ, ցեղն ու ազգը անտարբեր մնալու իրաւունք չունին:

Մէկ կամ երկու տասնամեակ առաջ, երբ մարդիկ կը գործէին «թրքերէն խօսողին հայերէն պատասխանէ» սկզբունքով, նման երեւոյթներ չկային: Վստահաբար, այսօրուան «հերոսներ»ը այդ տարիներուն պիտի չհամարձակէին նման ելոյթի երթալու, իսկ եթէ երթային, պիտի չհամարձակէին հայկական շրջանակներուն մէջ յայտնուելու...:

Ուրեմն, արդարօրէն պէտք է հարց տալ: ԱՅՍՕՐ Ի՞նչ ՓՈՆՈՒՄՍ է:

Մենք այս յարաբերութիւններուն կարիքը չունինք:

ԵԿԵՂԵՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԻՕՐԵԱՅ ՍԵՄՆԱՐ ԱՅՆՃԱՐԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ Ազգային Առաջնորդարանի եւ ներկայութեամբ Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեանի, Չորեքշաբթի, 21 Օգոստոսին, Այն-ճարի «Յառաջ» վարժարանի «Գալուստ Կիւլպէնկեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Լիբանանի Եկեղեցասէր Տիկնանց Միութիւններու միօրեայ սեմինարը:

Սեմինարին մասնակցեցան Ազգային Առաջնորդարանի տիկնանց եւ ընկերային յանձնախումբերը, Ս. Նշան, Ս. Յակոբ, Ս. Յարութիւն (Ռեմէյ), Ս. Գեորգ, Ս. Վարդանանց, Ս. Սարգիս, Ս. Քառասնից Մանկանց, Ս. Յարութիւն (Ճիւնի), Ս. Պօղոս եկեղեցիներու եւ Ֆանարի ու Ռուստայի մատուռներուն տիկնանց միութիւններու անդամները, ինչպէս նաեւ Տէր Զօրի երիտասարդաց համագումարին Լիբանանի թեմը ներկայացնող երիտասարդները:

Սեմինարին բացումը կատարուեցաւ Այնճարի

Սեմինարին մասնակցներու խմբագրում

հայտնութիւնը եւ յատկապէս լիբանանահայ գաղութը տազնապեցնող զանազան հարցերու:

Իր խօսքին աւարտին Առաջնորդը լուսարձակի տակ առաւ տիկնանց միութիւններու յառաջիկային գործունէութեան ուղեգիծը, որ կ'ընդգրկէ իւրաքանչիւր ծուխէ ներս քրիստոնէական դաստիարակութեան նպատակով ծրագրեր, եկեղեցւոյ պայծառացման, հայկական տօներու

մղած է հայ կիներ տիկնանցի անդամակցելու» եւ «ի՞նչ կ'ակնկալեն իրենք իրենց գործէն եւ ի՞նչ դժուարութիւններ ունին» հարցումներուն: Խմբակներու տարբեր կարծիքները լսելէ ետք ներկայները հասան այն եզրակացութեան, թէ հայ կիները հայ եկեղեցւոյ կապով զլխաւոր պատճառը փոքր տարիքէն անոր մէջ եկեղեցւոյ նկատմամբ սիրոյ զգացումին արմատացումն է:

Ապա, Տէր Զօրի համագումարին Լիբանանի թեմը ներկայացնող երիտասարդները ներկայացուցին իրենց զեկուցումը: Ըստ անոնց, համագումարին ընթացքին զխաւորաբար արծարծուած է հայ եկեղեցւոյ եւ երիտասարդութեան կապը, վերջինին մօտեցումը հայ եկեղեցւոյ եւ իր ունեցած դերակատարութիւնը այս հոգեւոր կառուցի զարգացման, բարգաւաճման եւ կայուն պահպանման մէջ:

Առաջնորդը նաեւ շարկուեցաւ աւելի մեծ տեղ տալ երիտասարդութեան, աղօթքի յատուկ պահեր կազմակերպել եւ այս մայրը կապել եկեղեցւոյ, որովհետեւ անոր կապուելը կը նշանակէ ընտանիքի անդամներուն կապուելը: Ենթադրեցաւ եկեղեցւոյ մէջ գործող զանազան մարմիններու համագործակցութեան անհրաժեշտութիւնը:

Սեմինարը վերջ գտաւ Գեղամ եպս. Խաչերեանի եզրափակիչ խօսքով եւ աղօթքով: Պաշտօնական բաժնի աւարտին ետք սեմինարին մասնակիցները վերադարձին ճամբուն վրայ այցելեցին Ազգային Բուժարանը, ուր դիմաւորուեցան կեղերոնի տնօրէնին՝ Յարութի Մանուկեանի կողմէ: Հոն տեղի ունեցաւ ժամերգութիւն՝ հայ մատիկներու եւ պապիկներու ներկայութեամբ: Իր արտասանած խօսքին մէջ, Գեղամ եպս. Խաչերեանը ըսաւ, թէ մեր նախնիները մեծ կարեւորութիւն ունին մեզի համար, որովհետեւ անցեալի սերունդները ճամբան հարթած են ապագայի ժառանգորդներուն համար:

Ներկայներուն հարի զարուստ մաղթեց հաստատութեան տնօրէնը եւ ըսաւ, թէ Ազգային միութիւններու միջանկյալ տեղի ունեցող ժամերգութիւնը, աղբյուրներու ու ծերերու այցելութիւնը եւ զանազան ձեռնարկներու կազմակերպութիւնը: Ապա խմբակային աշխատանքով սեմինարին մասնակիցները փորձեցին պատասխան գտնել «ի՞նչ բանը կը մղէ կամ

ժամերգութիւն՝ Ազգային մատրան մէջ

Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ ժամերգութեամբ, որմէ ետք «Գալուստ Կիւլպէնկեան» սրահին մէջ Գեղամ եպս. Խաչերեանի արտասանեց իր խօսքը: Ան շեշտը դրաւ սեմինարին կարեւորութեան եւ անոր ընդմէջէն գաղութի զանազան շրջաններու մէջ գործող տիկնանց միութիւններու տարրական դերակատարութեան զերալ վրայ: Գեղամ եպս. Խաչերեանը ըսաւ, որ այս միութիւններէն կ'ակնկալուի ամբողջովին սրբութիւններուն պահպանումը եւ անոնց արմատներուն մօտ: Ան նշեց, որ Տիկնանց Միութիւնները միշտ կազմակերպուած են օգնելու ու որեւէ պարագային օժանդակութեան ձեռք երկարելու վիճակին մէջ պէտք է ըլլան: Առաջնորդը անդրադարձաւ այն իրողութեան, թէ միութեան անդամները, հակառակ անոր որ կը գործեն եկեղեցիին ներս, պէտք է դուրս գան, մտնեն իւրաքանչիւր ծխայինի տուն, որպէսզի գիտնան, թէ ի՞նչ բանի կարիք կայ շրջանի հայ ընտանիքներուն մօտ: Իր խօսքին մէջ ան ըսաւ, թէ տիկնանց միութեան անդամները պէտք է ըլլան հայ եկեղեցւոյ, դպրոցի, հայցի դաստիարակութեան, ազգային սովորութիւններու եւ անհատականութեան, ազգային սովորութիւններու ուսմանը իւրաքանչիւր հայ տան մէջ: Անոնք նաեւ պէտք է պայքարին այնպէս տարածող հասարակական, ազգային պատկանելիութենէն հեռացումին եւ խառնամուսնութիւններուն դէմ: Ապա անդրադարձաւ ընդհանրապէս

պանծացման, հայկական աւանդութիւններու ծանօթացման համար տարբեր շախմատները, որոնք անհրաժեշտ են հայ ընտանիքներուն եւ աշխատանքի զանոնք դէպի եկեղեցի մղելու եւ անոր կապելու, օժանդակութիւն կարիքաւորներուն եւ այցելութիւն, նեցուկ ծխայիններուն, նեցուկ կանգնելու երիտասարդ տարրերուն, հայ դպրոցի ազգային կարեւորութեան գիտակցութեան վերահաստատումը եւ օժանդակութեան ձեռք երկարելու վիճակին մէջ պէտք է ըլլան: Առաջնորդը անդրադարձաւ այն իրողութեան, թէ միութեան անդամները, հակառակ անոր որ կը գործեն եկեղեցիին ներս, պէտք է դուրս գան, մտնեն իւրաքանչիւր ծխայինի տուն, որպէսզի գիտնան, թէ ի՞նչ բանի կարիք կայ շրջանի հայ ընտանիքներուն մօտ: Իր խօսքին մէջ ան ըսաւ, թէ տիկնանց միութեան անդամները պէտք է ըլլան հայ եկեղեցւոյ, դպրոցի, հայցի դաստիարակութեան, ազգային սովորութիւններու եւ անհատականութեան, ազգային սովորութիւններու ուսմանը իւրաքանչիւր հայ տան մէջ: Անոնք նաեւ պէտք է պայքարին այնպէս տարածող հասարակական, ազգային պատկանելիութենէն հեռացումին եւ խառնամուսնութիւններուն դէմ: Ապա անդրադարձաւ ընդհանրապէս

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՆԿՆՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ

21 Օգոստոսին «Ազատութիւն» ռատիոկայանը յայտարարեց, որ Հայաստանի պետական «Հայկական Աւիաուղիներ» օդանաւային ընկերութիւնը կուտակուած պարտքերու եւ եկամուտի նուազումի պատճառով իր անանկութիւնը պիտի յայտարարէ: Հայաստանի կառավարութեան քաղաքացիական օդանաւորութեան բաժանմունքին մօտիկ աղբիւրի մը համաձայն, ընկերութիւնը այս քայլին պիտի դիմէ «մօտիկ ապագային», որովհետեւ ապագային ձեռք գործող եւ ապականած վարչամեքենան բարեփոխելու բոլոր փորձերը ձախողած են:

«Հայկական Աւիաուղիներ»-ը, որ ներկայիս եւրոպական ապահովական եւ կենսոլորտի չափանիւններուն համապատասխանող օդանաւեր չունին, տարիներու ընթացքին դիզած են աւելի քան 20 միլիոն տոնայար պարտք, ինչ որ պետութեան արդէն իսկ սահմանափակ միջոցներուն համար մեծ բեռ է: Ընկերութիւնը ունի խորհրդային օրերէն մնացած մօտաւորապէս 12 ոչ արդիական օդանաւեր, որոնք ճամբորդներ կը փոխադրեն Ռուսիա եւ ԱՊՇ երկիրներ:

Օդանաւային ընկերութիւններու մասնագէտներուն կարծիքով, անանկութիւն յայտարարելով, «Հայկական Աւիաուղիներ»ը պաշտպանուած պիտի ըլլան իրենց օտար գործընկերներուն կողմէ յարուցած դատական հարցերուն դէմ, միեւնոյն ժամանակ պիտի արագացնեն յառաջիկայ ամիսներուն սեփական հայկական օդանաւային ընկերութեան մը ծնունդը: Ընկերութեան նախկին տնօրէն Ռուբէն Գրիգորեանի համաձայն, ընկերութեան լուծարքը միակ միջոցն է այս բարդ կացութենէն դուրս գալու համար: Ան յայտնեց նաեւ, որ «ընկերութեան թերի վարչաձեւին համար դարմաններ չեն գտնուած»:

«Հայկական Աւիաուղիներ»-ը տնտեսական վիճակը վատթարացաւ անցեալ Յունուարին, երբ ընկերութիւնը 1998ի Ֆրանսիական ընկերութենէ մը վարձած «Էրպաւ 310» ճամբորդատար օդանաւը պահելու դժուարութեան մատնուեցաւ: Այս ընկերութեան «Հայկական Աւիաուղիներ»ը տակաւին պարտք ունին 6 միլիոն տոլար: Օդանաւը, որ թռիչքներ կը կատարէր եւրոպական երեք հիմնական քաղաքներ, մեքենական խանգարում ունեցաւ եւ ընկերութիւնը անոր նորոգութեան համար անհրաժեշտ 1 միլիոն տոլար անկարող եղաւ վճարել, որուն պատճառով ընկերութիւնը որոշեց «Էրպաւ»-ին փոխարէն վարձել ռուսական «Թուփուլ - 154» օդանաւ մը, որ ներկայիս միայն դէպի Փարիզ թռիչքներու համար կը գործածուի:

Այս ամսուան ընթացքին, քաղաքացիական օդանաւորութեան բաժանմունքի տնօրէն Յովհաննէս Երիցեանի պաշտօնակազմութիւնը, ըստ երեւոյթի, արագացուց անանկութիւն յայտարարելու որոշումը: Երիցեան կ'ընդգրկմանար ընկերութեան նախատեսուած սեփականաշնորհման պնդելով, որ ընկերութիւնը պէտք է կառավարուի պետութեան կողմէ: Մինչ այդ, կ'ըսուի որ, խումբ մը մեծահասակներ հայ առեւտրականներ կը ծրագրեն օդանաւային նոր ընկերութիւն մը հիմնել մինչեւ յառաջիկայ ամիս: Ընկերութիւնը պիտի վարձէ արեւմտեան արտադրութեամբ 2 կամ 3 օդանաւեր՝ դէպի Եւրոպա թռիչքներ կազմակերպելու համար:

ՀՕՄԻ ՀՈՎԱՆԱՌՈՐՆԵՐՈՒ ՀԱՆԳԻՊՈՒՄԸ 18 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻՆ

Հայ Օգնութեան Միութեան Հայաստանի Երջանային վարչութեան նախաձեռնութեամբ անցեալ շաբաթ տեղի ունեցաւ ժողով մը, մասնակցութեամբ ՀՕՄԻ յիսուսէն աւելի մասնաճիւղերու ներկայացուցիչներու: Ժողովին նպատակն էր համակարգել որբային մը ծրագրի 10 ամիսական նուիրուած ձեռնարկներուն աշխատանքները:

Ժողովականները կարեւորութեամբ անդրադարձան յառաջիկայ 18 Սեպտեմբերին «Կարէն Դեմիրճեան» համալիրի մէջ տեղի ունենալից հանդիպումին: ՀՕՄԻ Հայաստանի Երջանային վարչութեան տեղեկատուութեան բաժնի աշխատակից Սանուր Պապիկեան յայտնեց, որ Հովանաւորներու եւ հովանաւորեալներու հանդիպումի կազմակերպական աշխատանքներուն պիտի աջակցին Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը, մարզպետարանները եւ այլ կազմակերպութիւններ:

Ծանօթ է, որ ՀՕՄԸ 1992էն սկսեալ, Աղէտի գօտիի որբ մանուկներուն եւ զոհուած ազատամարտիկներու զաւակներուն տարեկան կը յատկացնէ 120 տոլար, մինչեւ անոնց 18 տարեկան ըլլալը: Այս տարի մօտաւորապէս 7000 հովանաւորեալներ պիտի հանդիպին սփիւռքահայ իրենց 5000 հովանաւորներուն հետ, որոնց այցելութիւնը պիտի իրականացուի ՀՕՄԻ արտասահմանի մէջ գործող 23 Երջանային վարչութիւններուն կողմէ:

ՎԿԱՅԱԳԻՐՆԵՐԻ՝ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔԻ ՄԱՍԻՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Հայաստանի առողջապահութեան նախարարութեան եւ Հայաստանի Ամերիկեան համալսարանի միացեալ հովանաւորութեամբ ստեղծուած առողջապահութեան կառավարման դպրոցին կողմէ 20 Օգոստոսին կ'այսպէս յայտարարեն յանձնարարութեան «Առողջապահութեան կառավարում եւ կազմակերպում» ուսումնական ծրագրի մասնակիցներուն:

Ծրագրին ծիրին մէջ կազմակերպուած դասընթացներուն նպատակն է Հայաստանի մէջ գործող առողջապահութեան կառավարիչներուն ուսուցանել արդիականէտ կառավարման ժամանակակից մօտեցումները, գիտելիքները եւ անոնց կիրարկման համար անհրաժեշտ հմտութիւնները: Դասընթացներուն մատուցման մասնակցեցան առողջապահութեան համակարգի փորձառու մասնագէտներ, որոնք ժամանակակից կառավարման հարուստ փորձ ձեռք բերին միջազգային հեղինակաւոր կազմակերպութիւններուն մէջ ուսումնասիրութեան շնորհիւ:

ՊԵՏԱԿԱՆ ՆՈՐ ՄՐՅԱՆԱԿՆԵՐ

Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի հրամանագրով հաստատուած է հայ գրականութեան եւ արուեստի նոր մրցանակները: Ըստ նախագահին մամուլի գրասենեակին փոխանցած տեղեկութիւններուն, մրցանակները հաստատուած են գրականութեան ու հրատարակչութեան, երաժշտութեան, կերպարուեստի, թատերական արուեստի ու շարժապատկերի եւ ճարտարապետութեան եւ քաղաքաշինութեան մարզերուն համար: Մրցանակակիրները պիտի ստանան վկայագիր, շքանշան եւ 5000 տոլարի նիւթական պարգև:

ՀԱՅՐԵՆԻ ՉՄԻԱՍԲ

ԱՆԱԿԱՆԱԿԻ ԳՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 20 ՀԱՅԱՐ ՏՈՒՆԻ ՅԱՅԿԱՑՈՒՄ Ախալքալաքի Երջանային վարչութեան որոշումով, վերջերս շուրջ 20 հազար տոլար յատկացուած է շրջանի վարժարաններու վերանորոգութեան եւ բարեկարգման համար: Կը նախատեսուի այս գումարը յատկացնել 17 դպրոցներու վերանորոգման:

ԳՈՒՄԲՈՒՐԳՈՅԻ Ս. ՀԱՄԲԱՐՁԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՑ ՎՐԱՅՎԱԿԱՆԱՅՄԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

Ախալքալաքի հրաւր արեւմուտքը գտնուող Գումբուրգի գեղի Ս. Համբարձման եկեղեցւոյ պատկանելիութեան մասին մտահոգիչ հարցեր սկսած են ստեղծուիլ: Ըստ շրջանի բնակչութեան, պարբերաբար եկեղեցի սկսած են այցելել վրացի անձնակազմութիւններ, որոնք ակնարկութիւններ ըրած են եկեղեցւոյ վրացական պատկանելիութեան մասին: Տեղացիները համոզուած ըլլալով եկեղեցւոյ հայկական ծագումին մասին (կառուցուած՝ 1837ին), մտահոգութիւն յայտնած են ազգամիջեան հաւանական հարցի մը ստեղծման մասին եւ նշած են, թէ անոր պատճառները կրնան ըլլալ վրացիներու Գումբուրգի յաճախակի այցելութիւնը եւ Գումբուրգի հաստատուելու ծրագրերը:

Միջապալին Քաղաքական Կեանք ԱՊՈՒՆԻՍԱԼԻ ԿՐԿՆԱԿԻ ՄԱՀԸ

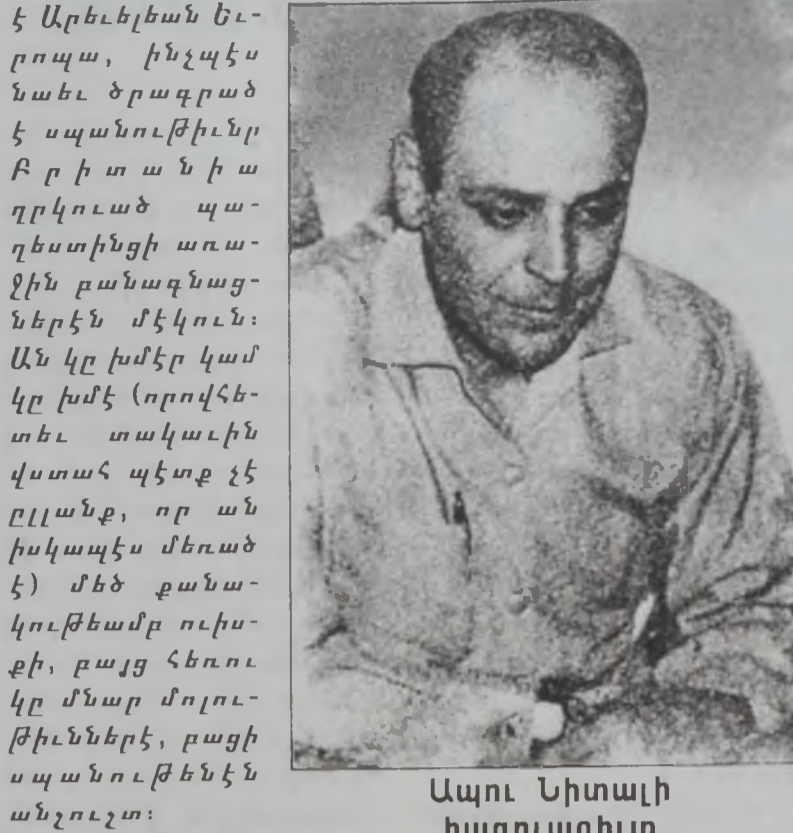
Այս անգամ մը եւս մահացաւ: Այս անգամ Ապու Նիտալի «ինքզինք սպաննեց»: Տասը տարի առաջ ան «քաղցկեղէ մահացաւ»: Անկէ առաջ, Լիպիոյ մէջ «զէնքով սպաննուեցաւ»: Միջին Արեւելքի ամէնէն վտանգաւոր ոճրագործներէն Սապրի Ալ Պանչնա կարծես անդադար կը վերածնի միշտ անգամ մը եւս մահացանալու համար: Այժմու մահը իր իսկ ձեռքով կատարուած է, զէնքով, Պաղատարի մէջ:

Կը կարծեմ անխուսափելի է, որ ան ամէն ձեւով մահանայ: Ան աշխատակցած է իրաքի եւ Լիպիոյ գաղտնի սպասարկութիւններուն հետ եւ կը թուի, թէ կարճ ժամանակու համար աշխատակցած է նաեւ արաբական այլ երկրի մը գաղտնի գործակալութեան հետ: Փաթիւր Սիւր, միակ գործը, որ փորձեց իր լուրջ կենսագրութիւնը պատրաստել, կը յայտնէ, որ ան աշխատակցած է նաեւ Մոստաին, իսրայէլի հաստատարակցանքի հետ: Ապու Նիտալի գազան էր գազանէն առաջ, այլ խօսքով՝ Ուսամա Պըն Լատէնէն առաջ:

Կը յիշէ՞ք զինք: Անոր դէմքը երեցաւ «Նիուզուիք» երկչաբթաթիւնի մէջ լոյս տեսած գնդապետ Օլիվեր Նորթի գրեթէ պատկանող յօդուածին մէջ, նախքան իրան - Գոնթրա գալթակալութեան շուրջ ամբիկեան քննութիւնները:

Մեք մեր ամէնէն ատելի թշնամիները իրենց մահէն առաջ գիրենք ճանաչած կամ մահամերձ հռչակելու սովորութիւնը ունինք: «Թայմ» երկչաբթաթիւնը Այաթոլլա խումէյնի մահամերձ հռչակեց իր մահէն հինգ տարի առաջ: Մենք գոչուեցանք զնրապետ Մուսամար Բազաֆիի հաւանական մահէն (բաղկացողէն անշուշտ) նախքան Ապու Նիտալին մահուան մասին մեր առաջին յայտարարութիւնը: Ես սէր Արաֆատի քաղաքական գործունէութեան մահը յայտարարուեցաւ 1978ին, 1982ին, 1983ին, 1990ին, 2001ին եւ 2002ին: Սատամ Զիւսէյնի մահը կանխագուշակուեցաւ 1980ին, 1986ին, 1988ին, 1990ին, 1991ին, 2001ին եւ 2002ին: Եւ այժմ Սատամ Զիւսէյնի այլ յաճախ «քաղցկեղէ կը տառապէր» այնպէս, ինչպէս Ուսամա Պըն Լատէն «երկամունքի հարցերէ կը տառապէր»: Ներկայիս առասպելական մահը պէտք չէ շուրջ մէջ ձգէ այն իրողութիւնը, որ Ապու Նիտալը է եւ էր Միջին Արեւելքի ամէնէն վտանգաւոր ոճրագործներէն մէկը: Ան վարձուելիք զէնք մըն էր: Անձ չէ, որ հրահանգեց սպանութիւնը Պոլսոյ հրէական աղօթատեղիին մէջ եղող հրեաներուն, Արաֆատի մօտիկ չափաւորական պաղեստինցիներու (ներառեալ Ապու Այատի) ինչպէս նաեւ Հոնոմի եւ Վիեննայի օդակայաններուն մէջ ճամբորդներու: 1982ին ան փորձեց սպաննել Լոնտոնի մէջ իսրայէլի դեսպանը եւ այս դէպքը պատճառ դարձաւ, որ իսրայէլ ներխուժէ Լիբանան պատճառաբանելով, որ Արաֆատ հրահանգած էր այդ անհատի մահը:

Աւելի քան երեք տասնամեակներու ընթացքին ան յարձակումներ կազմակերպած էր 20 երկիրներու մէջ, Վարշաւայի Դաշինքի տարիներուն ան այցելած

Ապու Նիտալի հազուագիտ լուսանկարներէն:

Անոր Ֆաթհի Յեղափոխական խորհուրդը յաճախ ապրեցաւ ներքին յեղափոխութիւններ, որոնց իրեն հետեւանք իր իսկ անդամները կարգով գերեզման հասան: Լիբանանի մէջ հակա-ազգայնականութիւնը հետ գործակցող կապակցութիւնները ողջ թողեցին, ուստիսեղէնի փոխարին անդադար հիւթեր տուին իրենց խողովակներու միջոցով մէջ Լիպիայէն անոնց մահապատիժը հասաւ, սննդառութեան խողովակին մէջէն կապարով մը վերջ գրուեցաւ անոնց կեանքերուն:

Ապու Նիտալի որ պատանեկութեան մէջ մասը անցուց Նապոլուի մէջ (որ կը գտնուի իսրայէլի կողմէ գրաւուած Այսրորդանանի մէջ), սակայն ենթադրաբար մենք երբեք պիտի չկարենանք գիտնալ, թէ ինչ էր իր կարծիքը Օլտոյի «խաղաղութեան» անկումին մասին: Երբեք չէր, որ ան շատ պիտի ուզէր տեսնել:

Իր մահուան լուրը հրապարակուելէն ետք, իր շարժումին պատկանող Պէյրութի գրասենեակին մէջ ոչ մէկ սեւ գրուած կամ ծաղկապսակ կարելի էր գտնել: Խորքին մէջ գրասենեակը բոլորովին պարզ էր եւ այդ մէկը ակնկալելի էր անկէ քան քաղաք դարձի ի վեր իր հաշուոյն աշխատող անխիղճ եւ անզուժ զինեալներու խումբին:

Անոր «անձնասպանութիւնը» կրնայ նուէր մը ըլլալ ամերիկեան վարչակարգին, որ կ'ուզէ Սատամ Զիւսէյնի կեպել «համաշխարհային ահաբեկչութեան»: Ինչ կը վերաբերի իր իսկական մահուան, կը կասկածիմ, որ այդ մէկը երկար ատեն է ի վեր կը պատրաստուի:

ՌՈՊՐԵՐ ՖԻՍԲ

«Տի Ինտիփեմընթ»

ԿԵՑՈՒԱԾՔ ՈՐՂԵԳՐԵԼԵՆ ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Կը նախատեսուի, որ յառաջիկայ օրերուն Գերմանիոյ կառավարութիւնը կ'ընդունի Եւրոպական Միութեան որպէսզի, այս վերջինը համաձայն գտնուի իրաքի դէմ զինուորական գործողութեան, եթէ պատահի, որ ՄԱԿի Ապահովութեան խորհուրդը վաւերացնէ նման գործողութիւն մը:

Այս գաղափարը նոր չէ: Բոլոր անոնք, որոնք Սատամ Զիւսէյնի իշխանագրկելու մասին յստակ կեցածք չեն ուզեր որդեգրել, նման որոշումի մը բեռը կը ձգեն Ապահովութեան խորհուրդի ուսերուն:

Կերտուտ Շրէօտը բացատրութիւն չէ: Տարբերվին, ան պիտի դիմագրաւէ դժուարին ընտրաշաւ մը եւ կ'ուզէ ձախակողմեան իր դաշնակիցներուն հաւատարմանը, թէ ինք «Ամերիկայի խաղաղութիւնը» չէ դարձած:

Միտամանակ, ան քաղաքականութեան հաւատքը չունի ըսելու, թէ Սատամ Զիւսէյնի լաւ ղեկավար մըն է իր ժողովուրդին եւ շրջանին համար անվնաս, եթէ ոչ օգտակար տարր մըն է:

Սատամը գահընկէց ընելու կամ չընելու բանավեճին զխաւոր հարցը այն է, որ երկու կողմը որ հաւանականագէտ համոզուած չեն իրենց որդեգրած կեցուածքներուն: Ձեւով մը այս բանավեճը երկու կողմէ չունի, այլ մէկու կէս: Միացեալ Նահանգներու կողմը, որ կ'ըսէ թէ Սատամ

Կերտուտ Շրէօտը

տամ Զիւսէյնի պէտք է ընդունուի հեռացուի իշխանութենէն, եւ Շրէօտը ի պէս մարդոց «կէս» կեցուածքները: Այս վերջինները թէեւ դժգոհութեան որոշ բացահայտութեան կը բարձրացնեն, սակայն պատրաստ չեն ոտքի կանգնելով յայտարարելու՝ «Ո՛չ, Սատամ «հրէշ» մը չէ, եթէ յարձակիք իր վրայ մենք պիտի փութանք զինք պաշտպանելու»: Անոնք նաեւ պատրաստ չեն երաշխաւորութիւն տալու, թէ Սատամ հիւսիսական ուժերը ձեռք պիտի չձգէ եւ գահընկէց օգտագործէ Միացեալ Նահանգներու եւ իր դաշնակիցներուն դէմ:

Պարզ լեզուով, Շրէօտը ըսել կ'ուզէ՝ թերեւս իրաւունք ունիք: Սատամ կրնայ «հրէշ» մը ըլլալ, ան մահացու զէնքեր ամբարեւելու ընթացքին մէջ կրնայ ըլլալ, սակայն կը կարծենք, թէ այդ բոլորը պէտք է վճռուի Ապահովութեան խորհուրդին կողմէ:

Սակայն քաղաքականութիւնը կը նշանակէ կեցուածք ճշդել եւ որոշումներու յանգել: Գեղափոխութեան մէջ հարցը գեղեցիկին եւ տգեղին միջեւ ընտրութիւն կատարելն է, տնտեսագիտութեան մէջ՝ շահի եւ վնասի միջեւ տարբերութիւն գտնելը, բարոյացիտութեան մէջ՝ լաւն ու վատը ճշդելը, իսկ քաղաքականութեան մէջ՝ հարցը բարեկամն ու թշնամին ընտրելն է: Ասիկա անշուշտ չէ նշանակել, թէ պէտք է թշնամիին դէմ պատերազմ յայտարարել կամ գինք սպաննել փորձել:

Յառաջիկայ ընտրութիւններուն Շրէօտը «թշնամին» Քրիստոնեայ Ընկերակալ Միութեան ղեկավար Էտմունտ Սթոյպլըն է: Շրէօտը գերմանացի քուէարկողներուն կողմէն կեցուածք որդեգրել, յստակ ընտրութիւն կատարել եւ այլ չէ՞ք չմտնել: Իրաքի հարցով եկէ՛ք մը, որոշելու համար, որ արդեօք ձորձ Պուշ կը ստէ՞, երբ կ'ըսէ, թէ Սատամի իշխանութիւնը սպառնալիք մըն է Միացեալ Նահանգներուն: Եթէ յստակ դառնայ, թէ ան կը ստէ, ապա Գերմանիա եւ Եւրոպական Միութեան իր դաշնակիցները բարոյական եւ օրինական իրաւունք

ունին Միացեալ Նահանգներու դէմ կենսալու եւ նոյնիսկ ազատական օրէն իրաքը պաշտպանելու: Ի վերջոյ, նոյն այդ սկզբունքով է, որ ՄԱԿը փութաց Գոլէյթը պաշտպանելու 1990-1991ին իրաքի ներխուժումէն ետք:

Ասիկա սակայն անհաւանական է: Շրէօտը կը հաւատայ եւրոպական քաղաքական ևանդուութեան, թէ հարկ է կարելի եղածին չափ երկարաձգել կեցուածքին որդեգրումը: Այս ևս անհղու թեմաք, քաղաքականութիւնը կը դառնայ անհաւանական համապետը մը, ուր ամէն տեսակի բաղադրիչներ իրարու խառնուած են: Ասիկա կեցուածք որդեգրել խուսափելու քաղաքականութիւնն է, ուր քիչ մը սակ է քիչ մը անկէ, յաճախ հակասական կեցուածքներ կը միաձուլուին:

Սակայն վախկոտութեան այս քաղաքականութիւնը կրնայ վտանգաւոր հետեանքներ ունենայ: Անիկա կրնայ Սատամ Զիւսէյնի մօտ ձգել այն տպաւորութիւնը, թէ ինք կրնայ աւելորդ ունենալ իր պարտաւորութիւններէն խուսափելու: Սատամ կրնայ մոռնալ, թէ իրաք տակալին պատերազմի մէջ է Միացեալ Նահանգներու եւ 57 այլ երկիրներու զինակցութեան դէմ, եւ թէ տակալին խաղաղութեան համաձայնագիր չէ կնքուած, այլ միայն՝ զինադադար:

Ի վերջոյ, հարցը Ապահովութեան խորհուրդի ուսերուն ձգելը կրնայ Սատամի համար լարուն ոտոզայթ մը ըլլալ: Ի վերջոյ խորհուրդին անդամներէն ոչ մէկը, ո՛չ իսկ Յրանսան եւ Ռուսիան, պատրաստակամութիւնը պիտի ունենան ամերիկեան բանաձեւ մը «վեթօ»ի ենթարկել, պարզապէս Սատամը գոհացնելու համար, յատկապէս երբ իրաքի նախագահը կը մերժէ նոյն այդ խորհուրդին պայմանները լրացնել:

Շրէօտը մեր յարգանքին պիտի արժանանայ թէ՛ ոտքի կանգնելու լով եւ առանց բառախաղերու ըսէ, թէ Սատամը չունի փորձել: Յառաջիկայ ընտրութիւններուն Շրէօտը «թշնամին» Քրիստոնեայ Ընկերակալ Միութեան ղեկավար Էտմունտ Սթոյպլըն է: Շրէօտը գերմանացի քուէարկողներուն կողմէն կեցուածք որդեգրել, յստակ ընտրութիւն կատարել եւ այլ չէ՞ք չմտնել:

Իրաքի հարցով եկէ՛ք մը, որոշելու համար, որ արդեօք ձորձ Պուշ կը ստէ՞, երբ կ'ըսէ, թէ Սատամի իշխանութիւնը սպառնալիք մըն է Միացեալ Նահանգներուն: Եթէ յստակ դառնայ, թէ ան կը ստէ, ապա Գերմանիա եւ Եւրոպական Միութեան իր դաշնակիցները բարոյական եւ օրինական իրաւունք

ունին Միացեալ Նահանգներու դէմ կենսալու եւ նոյնիսկ ազատական օրէն իրաքը պաշտպանելու: Ի վերջոյ, նոյն այդ սկզբունքով է, որ ՄԱԿը փութաց Գոլէյթը պաշտպանելու 1990-1991ին իրաքի ներխուժումէն ետք:

Ասիկա սակայն անհաւանական է: Շրէօտը կը հաւատայ եւրոպական քաղաքական ևանդուութեան, թէ հարկ է կարելի եղածին չափ երկարաձգել կեցուածքին որդեգրումը: Այս ևս անհղու թեմաք, քաղաքականութիւնը կը դառնայ անհաւանական համապետը մը, ուր ամէն տեսակի բաղադրիչներ իրարու խառնուած են: Ասիկա կեցուածք որդեգրել խուսափելու քաղաքականութիւնն է, ուր քիչ մը սակ է քիչ մը անկէ, յաճախ հակասական կեցուածքներ կը միաձուլուին:

Սակայն վախկոտութեան այս քաղաքականութիւնը կրնայ վտանգաւոր հետեանքներ ունենայ: Անիկա կրնայ Սատամ Զիւսէյնի մօտ ձգել այն տպաւորութիւնը, թէ ինք կրնայ աւելորդ ունենալ իր պարտաւորութիւններէն խուսափելու: Սատամ կրնայ մոռնալ, թէ իրաք տակալին պատերազմի մէջ է Միացեալ Նահանգներու եւ 57 այլ երկիրներու զինակցութեան դէմ, եւ թէ տակալին խաղաղութեան համաձայնագիր չէ կնքուած, այլ միայն՝ զինադադար:

Ի վերջոյ, հարցը Ապահովութեան խորհուրդի ուսերուն ձգելը կրնայ Սատամի համար լարուն ոտոզայթ մը ըլլալ: Ի վերջոյ խորհուրդին անդամներէն ոչ մէկը, ո՛չ իսկ Յրանսան եւ Ռուսիան, պատրաստակամութիւնը պիտի ունենան ամերիկեան բանաձեւ մը «վեթօ»ի ենթարկել, պարզապէս Սատամը գոհացնելու համար, յատկապէս երբ իրաքի նախագահը կը մերժէ նոյն այդ խորհուրդին պայմանները լրացնել:

Շրէօտը մեր յարգանքին պիտի արժանանայ թէ՛ ոտքի կանգնելու լով եւ առանց բառախաղերու ըսէ, թէ Սատամը չունի փորձել: Յառաջիկայ ընտրութիւններուն Շրէօտը «թշնամին» Քրիստոնեայ Ընկերակալ Միութեան ղեկավար Էտմունտ Սթոյպլըն է: Շրէօտը գերմանացի քուէարկողներուն կողմէն կեցուածք որդեգրել, յստակ ընտրութիւն կատարել եւ այլ չէ՞ք չմտնել:

Իրաքի հարցով եկէ՛ք մը, որոշելու համար, որ արդեօք ձորձ Պուշ կը ստէ՞, երբ կ'ըսէ, թէ Սատամի իշխանութիւնը սպառնալիք մըն է Միացեալ Նահանգներուն: Եթէ յստակ դառնայ, թէ ան կը ստէ, ապա Գերմանիա եւ Եւրոպական Միութեան իր դաշնակիցները բարոյական եւ օրինական իրաւունք

ՊՈՒՇԻ ԿԱՐԶԱԿԱՐԸ ԶՅԱՋՈՒՅՄԻ ՅԱՐՄԱՐ ԴՐԱՊՈՒՍՏԱՌԸ ԳՏՆԵԼ ԻՐԱՔԻ ԴԷՄ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Նախկին արքայական վարչակարգը վերադարձած է եւ կը թուի, թէ այդ մէկը փաստելու համար անհրաժեշտ պատերազմ մը պիտի մղուի իրաքի դէմ:

Կարելու է, որ Եւրոպայի եւ Միջին Արեւելքի մեր դաշնակիցները դէմ են պատերազմին: Կարենալ Քոնկրէսի մեծամասնութեան ղեկավար Տիք Արմէյը կը թուի, համարձակ չլլալ անոր: Եւ կարենալ Քոնկրէսի մեծամասնութեան ղեկավար Տիք Արմէյը կը թուի, համարձակ չլլալ անոր: Եւ կարենալ Քոնկրէսի մեծամասնութեան ղեկավար Տիք Արմէյը կը թուի, համարձակ չլլալ անոր:

Պէտք է նաեւ մոռնալ օրինական բոլոր աւելորդաբանութիւնները, թէ ինչպէս իրաք ներխուժելու կը խախտէ միջազգային օրէնքը եւ ՄԱԿի պայմանագրութիւնը կամ ինչպէս ամերիկեան սահմանադրութիւնը Քոնկրէսին կ'ընձեռնէ պատերազմ հռչակելու ուժը:

Ամէնէն կարեւորը այն է, որ նախագահը եւ իր ձեռքը բռնած միւս հաւակները բազմաթիւ (փոխ նախագահ Տիք Չէյնին ան պաշտպանութեան նախարարի տեղակալ Փոլ Ուոլֆորդը) պատերազմ կ'ուզեն, եւ թերեւս մէկէ աւելի:

Արդար ըլլալու համար պէտք է նշել, որ կարգ մը ազգայնիք արագափոփ պատերազմ հռչակելու Սպիտակ Տան որոշումը: Իրաքի մասին Օգոստոսի սկիզբը Մերալոյտին կազմակերպած լարտանները, ինչպէս նաեւ իրեն թղթակիցները ծպտուած սղագիրներուն թափփախած աշխատանքը մեծ դեր ունեցան իրաքի դէմ պատերազմը անխուսափելի դարձնելու մէջ:

Սպիտակ Տան կարգ մը ծերակուտականներու, (ինչպէս Ռիչըրտ Շելլին) եւ մեծ մասամբ վարչակարգին ենթակառուցող մամուլին անվիճելի ենթադրութիւնը այն է, որ Սատամը Զիւսէյնի լուրջ վտանգ կը ներկայացնէ իրաքեւ Նահանգներուն: Այս հաստատումին հետեւող եզրակացութիւնը այն է, որ ան պէտք է վերցուի մէջտեղէն նախքան գանգուլածային կործանումի յաւելեալ զէնքեր շինելը:

Հարց մը գոյուցութիւն ունի այդ ենթադրութեան մէջ սակայն, ինչպէս Քաղաքականութիւններու Ուսումնասիրութեան Հիմնարկի աշխատակից Ֆիլիպ Պենիտին չէ, որ ան կը ներկայացուի «Ոչ մէկ փաստ կը նախարարի տեղակալ Փոլ Ուոլֆորդը» պատերազմ կ'ուզեն, եւ թերեւս մէկէ աւելի:

Իրաքի մօտ ՄԱԿի

մարդասիրական օժանդակութիւններու նախկին համակարգող Հանս-Վոն Սփոնեք, որ վերջերս երկու շաբթ իրաք այցելեց, Պենիտին մէկ քայլ առաջ անցաւ Լոնտոնի «Տը Կարտիք» թերթի 22 Յուլիի թիւին մէջ հրատարակած յօդուածին մէջ: Ան դիտել տուաւ, որ «Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեան նախարարութիւնն ու «Մի.Այ. Էյ»-ը լաւ գիտեն, որ ներկայի իրաքը ո՛չ ոքի վտանգ կը սպաննայ շրջանին մէջ, այլ ինչ շրջանին մէջ, այլ ինչ խօսք Միացեալ Նահանգներուն: Հակառակը պնդելը անպարկեշտութիւն է»:

Մինչ այդ իրաքի մէջ ՄԱԿի զէնքի նախկին քննիչ Աբաթ Ռիթըր, որ ինքզինք պատրաստակցութեան հետեւող գերանցուած անդամ կը նկատէ Հանրապետական կուսակցութեան, «Տը Կարտիք»-ին մէջ հետեւեալը կ'ըսէ իրաքի մասին հարցին «բանավեճին» շուրջ: «Սպիտակ ամերիկեան գործնական ժողովրդավարութիւնը չէ, այլ ամերիկեան զինուորական ծախողութիւնն է ամերիկեան ժողովրդավարութեան: Նախքան իրաքի դէմ պատերազմ հռչակելը, մենք պէտք է յայտնաբերենք, եթէ իրաքը վտանգ կը սպաննայ ամերիկեան ազգային պահպանութեան եւ պէտք է ռազմափոխ փաս-

տեր ունենանք այդ մէկը քաղաքականութիւնը: Ես կը հաւատամ, որ իրաք պատերազմի արժանի վտանգ չի սպաննալ Միացեալ Նահանգներուն: Այս եզրակացութեան համաձայն են գիտնողները: Այս բանը շատ արագ փոփոխելու համար պատրաստ չեն:

Ռիթըր «Նիուզթէյ»-ի մէջ գրեց, թէ «անհրապարտելի է, որ Մերալոյտը այդ կացութիւնը լուծելու համար պատերազմէն բացի ուրիշ միջոց մը գտնէ, ներառեալ իրաքի մէջ ՄԱԿի զէնքերու քննութեան վերահաստատումը»:

Պենիտին եւս կը յանձնարարէ զէնքերու քննութեան վերահաստատումը, այդ մէկը նկատելով մէկ մասը Միջին Արեւելքի մէջ մնալու խաղաղութիւնը հաստատելու աւելի ընդարձակ ռազմավարութեան: Անոր կարծիքով պատերազմի իրապաշտ այլ ընտրանքը կը ներառէ ամբողջ Միջին Արեւելքը (ներառեալ Իսրայէլը) գանգուլածային կործանումի զէնքերէ ձախողութիւնն է ամերիկեան ժողովրդավարութեան: Նախքան իրաքի դէմ պատերազմ հռչակելը, մենք պէտք է յայտնաբերենք, եթէ իրաքը վտանգ կը սպաննայ ամերիկեան ազգային պահպանութեան եւ պէտք է ռազմափոխ փաս-

տեր ունենանք այդ մէկը քաղաքականութիւնը: Ես կը հաւատամ, որ իրաք պատերազմի արժանի վտանգ չի սպաննալ Միացեալ Նահանգներուն: Այս եզրակացութեան համաձայն են գիտնողները: Այս բանը շատ արագ փոփոխելու համար պատրաստ չեն:

ՌՈՊՐԵՐ ՖԻՍԲ

«Տի

ԿԵՆՍՈՒՆՈՐՏԱՅԻՆ

ԿԵՆՍՈՒՆՈՐՏԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐՈՒ ԸԱՍԱԶԱՅՆ՝

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱՂԷՏԱԼԻ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ ՀԵՏԵՒԱՆՔ ԵՆ ԻՒՐԱՅԱՏՈՒԿ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒ

Կեդրոնական եւ Արեւելեան Եւրոպան կը դիմագրաւէ իր արդի պատմութեան ամենէն ծանրակշիռ ողորումները: Տեղատարափ անձրեւներ եւ ողորումներ անցնող քանի մը շաբաթներուն հարուածեցին Չեխիոյ, Սլովակիոյ, Իտալիոյ, Սլովենիոյ, Գերմանիոյ, Ռումանիոյ, Պոլկարիոյ, Խրուաթիոյ, Հունգարիոյ, Ուկրաինայի եւ Աւստրիոյ լայնածիր շրջաններ, աւելի քան 100 զոհ խլելով:

Ասիոյ մէջ, տեղատարափ անձրեւները Չինաստանի մէջ այս տարի 900 զոհ խլած են: Հիւսիսային եւ Հարաւային Քորեայի, Վիետնամի, Հնդկաստանի, Նեփալի եւ Պանկլատեշի մէջ, ողորումները անցեալ ամիս աւելի քան 700 հոգի սպանեցին:

Մինչ Եւրոպայի արեւմտեան մասերը Չինաստանի մէջ այս տարի 900 զոհ խլած են: Հիւսիսային եւ Հարաւային Քորեայի, Վիետնամի, Հնդկաստանի, Նեփալի եւ Պանկլատեշի մէջ, ողորումները անցեալ ամիս աւելի քան 700 հոգի սպանեցին:

Դարերէ ի վեր, ողորումներու եւ օդերեւութաբանական այլ աղետներու գոհեք բացատրութիւն մը եւ այսպէս ինչ անձրեւ փնտռած են իրենց տանջանքներուն համար: Յայտնել, թէ պարզապէս չար բախտ, գոհունակութիւն չի պատճառ:

Անցեալին մարդիկ խօսած են Աստուծոյ գայտոյթին մասին՝ յանգանքները պատժելու համար: Կեդրոնական Եւրոպայի մէջ անցնող քանի մը շաբաթներու ողորումներուն համար մարդոց մօտ նախասիրութիւն վայելող յանցանքը ընդ-

հանրական շերտացումն է:

Մինչ Միացեալ Նահանգներու մէջ գիտական շրջանակներ երկփեղկուած են անոնց միջեւ որոնք համոզուած են, թէ կլիմայական անբնական փոփոխութիւն տեղի կ'ունենայ եւ անոնց որոնք չեն համոզուած ասոր, Եւրոպայի մէջ մասնագէտներ աւելի հակում ունին ըսելու, թէ ընդհանրական կլիմայի հսկայ փոփոխութիւններու կ'ենթարկուի եւ մարդկային գործունէութիւնը եւ նարտաբարձները մեծ դերակատարութիւն ունին:

Ճոհանքազրկի երկրագունդի այս շաբթուան վեհաժողովին շատ հաւանաբար կենսոլորտի պաշտպան խմբակներ պիտի արծարծեն ծայրայեղ օդի հարցը, նշելով, թէ անկախ շօշափելի պատճառ մըն է շերտանոցի կազերու արտադրութիւնը կրճատելու: Այդ կազերը ընդհանրական շերտացում կը պատճառեն:

Ողորումները երկու շաբաթ առաջ արդէն իսկ վերակենդանացուցին Եւրոպական կոչերը՝ Քիորոյի համաձայնութիւնը գործադրելու: Անիկա նարտաբարձներու արտադրութիւնը սահմանելու կը ճշդէ:

Եւրոպական բազմաթիւ երկիրներու եւ ձափոնի կողմէ վաւերացուած համաձայնութիւնը անցեալ տարի մերժուեցաւ Մ. Նահանգներու նախագահ Չորթ Պուշի կողմէ:

Երկրագունդի Բարեկամներ կազմակերպութեան պատաս-

Չին գինուորներ եւ կամաւորներ Փրակայի մէջ կը մաքրեն ժՂ. դարու կամուրջ մը:

խանատուներէն Քէյթ Հեմփրը կ'ըսէ, թէ վեհաժողովին մասնակցող Եւրոպացի ղեկավարները, ողորումներու լոյսին տակ, պէտք է աւելի խիստ քայլեր պահանջեն՝ բրածոյ վառելիքներու գործածութիւնը աստիճանաբար նուազեցնելու եւ ուժանիւթի վերանորոգելի աղբիւրներու օգտագործումը քաջալերելու համար:

Յամենայնդէպս, նոյնիսկ եթէ ներկայ ողորումներուն համար կարելի չէ ընդհանրական շերտացումը այսպէս, այնուհանդերձ, մասնագէտներ մեծ համեմատութեամբ համաձայն են ըսելու, թէ ընդհանրական շերտացումը սկսած է հետեւանքներ ունենալ եւ թէ անկախ կարգ մը փոփոխութիւններ պիտի պատճառեն:

Վիեննա. հայր մը զաւակները կը հեռացնէ ողորումներէն:

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄԻ ԱՌԱՐԿԱՅ

Կեդրոնական եւ Արեւելեան Եւրոպայի ողորումներուն գծով ընդհանրական շերտացումը այսպէս չեն կարողանալ քննարկումի առարկայ չեն, նոյնիսկ Եւրոպացիներուն կողմէ:

«Ան չհրէք էլի օրէն, մարդիկ պատասխանատու են այս աղետին», կ'ըսէ Սլովակիոյ ոչ կառավարական Մարդիկ եւ Ջուր կազմակերպութեան մէկ անդամը: «Կեդրոնական Եւրոպայի գարնան եւ աշնան երաշտ, իսկ ամրան չար փառանջ անձրեւները կը դիմագրաւէ: Կ'ակնկալուի, որ ամառնային անձրեւները 2010-էն սկսեալ 20-30 առ հարիւրի յաւելում արձանագրուին: Ասիկա աղէտալի ողորումներ պիտի պատճառէ», կը յայտնէ ան:

Սակայն բազմաթիւ գիտնականներ կը զգուշացնեն արագօրէն եզրակացութիւններու դիմելէ: Անոնք կը նշեն, թէ գիտականօրէն անկարելի է ողորումի կամ երաշտի, պարզ կամ տաքի մէկ պարագայի համար կլիմայական փոփոխութիւնը այսպէս, որովհետեւ պարագայական փոփոխութիւններ միշտ ալ երբեմն ծայրայեղ օդ յառաջացուցած են:

Բրիտանիոյ կառավարութեան օդերեւութաբանական գործակալութեան մասնագէտներէն Շոն Քլարք կ'ըսէ, որ գիտնականներ համոզուած են, թէ յառաջիկայ 50-էն 80 տարիներուն կլիմայական փոփոխութիւն տեղի պիտի ունենայ գլխաւորաբար իբրեւ

աւելի յաճախակի կը դառնան եւ թէ ընդհանուր վիճակը հետզհետէ աւելի ծանրակշիռ պիտի դառնայ:

ԱՆՏԱՐԿ ԿԸ ՏԱՔՆԱՅ

Անցնող տասնամեակը միջին հաշուով գրեթէ մէկ աստիճան սիլիսիուս աւելի տաք եղած է՝ քան 19րդ դարու վերջերուն: Մ. Նահանգներու Ալյասկա համայնարանին երկրագունդի Դրոնթի Գիտութիւններու Կեդրոնի եւ Բրիտանիոյ

Իսթ Անկլիա համալսարանին Կլիմայական Հետազոտութիւններու Միաւորին կողմէ կատարուած նախատեսութիւնները ցոյց կու տան, որ 2002ը 1998էն ետք երկրորդ ամէնէն տաք տարին պիտի ըլլայ:

Օդը նուազ կայուն կը դառնայ երբ աշխարհ կը տաքնայ, որովհետեւ յաւելեալ ջերմութիւնը աւելի ջուր կը հասցնէ մթնոլորտ: Նոսաւաւ թիւնը

չափ աւելի արագօրէն կ'աւելնայ՝ քան ջերմաստիճանը: Հետազոտողներ անցնող տարիներուն հիւսիսային կիսագունդին բարեխառն շրջաններուն վերեւ 10-էն 20 առ հարիւրի յաւելում մը չար փած են ջուրի քանակին մէջ:

«Այդ պատճառով է, որ ընդհանրական ջերմացումի ազդեցութիւնը կը տեսնուի ամէնէն աւելի ուժեղ փոփոխութիւններու եւ ողորումներու պարագային, նման Արեւելեան Եւրոպայի ողորումներուն», կ'ըսէ Քեւին Թրէնպըրթ, որ ամերիկեան Մթնոլորտային Հետ-

ազոտութիւններու Ազգային Կեդրոնի մասնագէտներէն է:

Թէեւ կլիմայաբաններու մեծամասնութիւնը համոզուած է, որ օդը աւելի ծայրայեղ կը դառնայ, ընդհանրական իմաստով յաւելեալ անկայունութեան փաստ գտնելը շատ դժուար է՝ օդերեւութաբանական տեղեկութիւններ վերլուծելով: Սկսելու համար, օդի փոփոխութեան եւ ծայրայեղ վիճակներու միջնագային ճանշում վայելող չափեր չկան:

Այսուհանդերձ, տեղական կարգ մը ուսումնասիրութիւնները ցոյց կու տան, թէ կլիմայի աւելի մեծ թիւով փոթորիկ կ'ընդգրկէ: Օրինակ, Իսթ Անկլիա համալսարանին գիտնականները կ'ըսեն, որ քանի մը օրուան վրայ տարածուող ձմեռային տեղատարափ անձրեւները, անցնող 40 տարիներուն, Բրիտանիոյ մէջ 50-էն 60 առ հարիւրի անարձանագրած

Վիեննա. հարազատի մը փրկութիւնը

ԳԱՆԴԱՂՕՐԷՆ ԿՈՒՏԱԿՈՒՈՂ ԱՂԷՏ ՄԸ

Հակառակ օդերեւութաբաններու օգտագործած հետզհետէ աւելի գերարդիական համակարգիչներուն, անոնք տակաւին դժուարութիւն կը դիմագրաւեն ճշգրտութեան նախատեսելու, թէ ի՞նչ պիտի պատահի 5 օր ետք, իսկ 50 տարի ետք...

Կլիմայական փոփոխութեան մասնագէտներու մշակած համակարգչային նախատեսութիւնները կրճատ ըսել, թէ յառաջիկայ տարիներուն որքան անձրեւ պիտի տեղայ միջին եղանակի մը ընթացքին սակայն չեն կրնար ճշգրտութեան նախատեսել ծայրայեղ օդի պարագաներ, նման Եւրոպայի արձանագրած տեղատարափ անձրեւներուն:

Ի տարբերութիւն յանկարծակի ողորումներու, որոնց պատճառը կրնայ ըլլալ «պայթուցիկ» փոթորիկ մը, որ «կը յարահար» բնական եւ արեւստական ջուրի հոսանքներու դրոշմները, գետերու լայնածիր ողորումները տարբեր բանի պէտք ունին:

Մասնագէտներու համաձայն, առնուազն մէկ շաբթուան անդադար անձրեւ անհրաժեշտ է, որպէսզի մեծ գետ մը ողորում ունենայ: Անոնք կ'ըսեն, թէ նոյնիսկ ամրան եղանակին անբնական չէ, որ անձրեւ բերող, ցած ճնշումի դրոշմներ Եւրոպայի տարածքին փոթորիկ եւ անձրեւ պատճառեն:

Կը բուի, թէ նորագոյն պարագային օդի դրոշմներ ուղիւ անբնական եղած է: Օդի դրոշմներուն ուղորութիւնը ու ընթացքի համեմատութիւնը մասամբ կը ճշդուին «Ճէթ Սթրիմ»ի դիր-

քին կողմէ: «Ճէթ Սթրիմ»ը արեւմուտքէն արեւելք, մթնոլորտի բարձր խաւերուն մէջ արագօրէն շարժող օդի «գետ» մըն է: Անիկա ողորումներու օրերուն անբնական դիրքի վրայ գտնուած է՝ օդի դրոշմները հերքելով իրենց բնական ուղիէն դուրս:

Փոխանակ ուղղութիւն արեւելք՝ հիւսիսային Ատլանտեան անցնելով եւ համեմատաբար փոքր քանակութեամբ ջուր առնելով (ցած շերտատիեաններու պատճառով) դրոշմները աւելի ցած մակարդակի վրայ Եւրոպա անցած է, իբրեւ արդիւնք շատ աւելի խոնավութիւն կրելով:

Երբ անիկա այդ ջուրը պարպած է Գերմանիոյ, Ռուսիոյ, Իտալիոյ եւ Ջուրիցիոյ նման երկիրներու մէջ, անիկա բնականէն շատ աւելի տեղատարափ անձրեւներու դուրս բացած է:

Աւելին. դրոշմները դանդաղ ընթացքը հարցը աւելի եւս ծանրակշիռ դարձուցած է, յանգելով շաբթուան մը տեղատարափ անձրեւներու եւ դուրս բանալով աղետներու:

Մայրաքաղաքի օդի հանդէպ սովորական պատասխանը կլիմայական փոփոխութիւնը այսպէս է: Այս անգամ, կ'ըսեն մասնագէտներ, այդ բացատրութիւնը չի յարմարի պատահածին:

Եւրոպական Միութիւնը որոշած է նոր ուսումնասիրութիւն մը ֆինանսաւորել՝ ապագային գետերու յաւելեալ ողորումներու հաւանականութիւնը հետազոտելու համար, սակայն արդիւնքները քանի մը տարուան կը կարօտին:

են: «Ասիկա շատ նշանակալից է ողորումի վտանգի իմաստով», կ'ըսէ ուսումնասիրութեան պատասխանատու Թիմ Օգպլըն:

«ՍՐՃԱԿՈՅՆ ՄՇՈՒՇ»

Ընդհանրական ջերմացումը մարդու պատճառած միակ ազդակը չէ, որ օդին կ'ազդէ:

Ասիոյ համար, ուր ողորումները շատ աւելի մահ եւ քանդուած կը պատճառեն՝ քան աշխարհի որեւէ այլ վայրի մէջ, աւելի մեծ հարց կրնայ ըլլալ «սրճագոյն մշուշը»:

Անիկա ապականումի հսկայ «ծածկոց» մըն է, որ ամէն տարի կը կազմուի ցամաքամասին հարաւային բաժինին տարածքին, անտառային հողերէն եւ, երկրագործութեան կայուն զհետեւանքներու ունի, որովհետեւ 3 քմ. բարձրաններու, տուներու եւ փոխադրականներու մէջ աղտոտ վառելիքի թիւի հետզհետէ յաւելեալ գործածութեան պատճառով:

ՄԱԿի Կենսոլորտի Մրագրի անդամ գիտնականներ երկու շաբաթ առաջ զգուշացուցին, թէ «սրճագոյն մշուշը» արդէն իսկ կը խանգարէ Ասիոյ կլիման: Նախնական

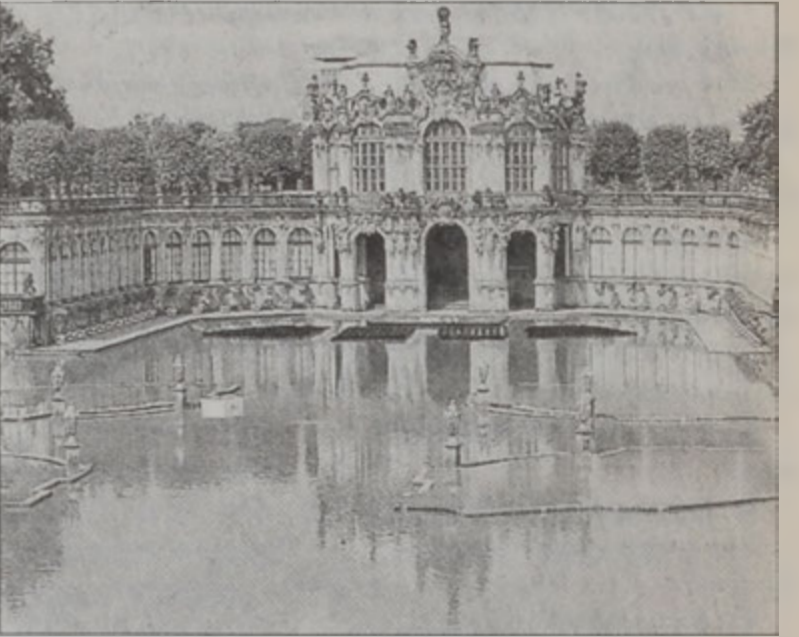
կենսական նկատուող մուսոն անձրեւներուն վրայ:

Մշուշը երկրագունդին մակերեսը հասնող արեգակնային ուժի համեմատութեան 10-էն 15 առ հարիւրը կը կրճատէ, միաժամանակ ստորին մթնոլորտը ջերմացնելով: Դժբախտ արդիւնքը հիւսիսարեւելեան Հնդկաստանի, Պանկլատեշի եւ Նեփալի ողորումները հակում ունեցող շրջաններուն մէջ անձրեւներու անհասնելուն է, մինչ երաշտի հակում ունեցող շրջանը հիւսիսարեւմտեան Հնդկաստան, Փաքիստան եւ Աֆղանիստանը աւելի չոր կը դառնան:

ՄԱԿի Կենսոլորտի Մրագրի անդամ գիտնականները կ'ըսեն, որ «սրճագոյն մշուշը» ընդհանրական հետեւանքներ ունի, որովհետեւ 3 քմ. բարձրաններու վրայ տարածուող նման ապականում մը կրնայ մէկ շաբթուան մէջ աշխարհի կէսը ճամբորդել:

ԱՅՆ ԱՉԳԱԿՆԵՐ

Հարցը աւելի կը բարդացնեն մարդոց պատճառած ապականումի եւ «բնական շրջաններուն»

Տրեստի արուեստներու քանդակարանը ջուրերու մէջ:

կան ուսումնասիրութիւններ ցոյց կու տան, թէ ապականումը, որ մոխիրի, թթուներու, կազերու եւ այլ մասնիկներու խառնուրդ մըն է, վատ ազդեցութիւն կ'ունենայ

Շար. ը՝ էջ 8

Պատրաստեց՝ Ս. Ա. ՊՈՅԱԾԵԱՆ (Աղբիւրներ՝ «ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.», «ՏԸ ԲՐԻՍՅՈՂՆ ՍԱՅՆԱ ՄՈՆԻՏՈՐ» եւ «ՖԱՅՆԵՆՆԸԸ ԹԱՅՄԱ»)։

ՊՈՒՇԻ ՎԱՐՉԱԿԱՐԳԸ ՉՅԱՋՈՂԵՑԱՒ...

Շարունակում՝ 6րդ էջԷԸ

պատերազմին զոհ գացած անմեղ քաղաքացիներուն: Իսկ ենթակառուցի կործանումը, կը նշէ Պենիս, «պատճառ պիտի դառնայ հարիւրաւոր, եթէ ոչ հազարաւոր, քաղաքացիներու մահուան, յատկապէս երեխաներու, տարեցներու եւ խոցելի այլ պարագաներուն»:

Հաւանաբար շատ ուշ է Պուշին միտքը փոխելու: Անոր այսպէս կոչուած «բարոյական յստակութիւնը» կը թուի ըլլալ յիմարի մը կամ անզգամի մը իրականութիւններ կարողաւ անկարողութիւնը: Յիշենք, որ ասիկա այն նախագահն է, որ անտեսեց կենսալուրտի պաշտպանութեան գործակալութեան երկրագունդի ջերմացման նորագոյն յայտնաբերումները եւ կրճատեց ընտանեկան ծրագրումի միջազգային յատ-

կացումները, ինքզինք արդարացնելով, թէ արտաքին գործոց նախարարութիւնը դժմ էր անոնց: Միւս կողմէ, Պուշ երբեք չանտեսեց քուէարկողներուն կարծիքը եւ վերջապէս իրաւք ներխուժելու որոշումը կախեալ պիտի ըլլայ վիճակագրութիւններէ, կ'ըսէ Պենիս, նշելով, որ «եթէ վտանգաւոր է, (քաղաքական իմաստով), ապա անոնք պիտի չառնեն այդ քայլը»: Այդ պատճառով մեզմէ իւրաքանչիւրը պէտք է ընդարձակէ իրաւք շուրջ տեղեկութիւններ ընկալելու իր դաշտը, որպէսզի կարենայ հասնիլ եզրակացութիւններու եւ իր ձայնը լսելի դարձնէ:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրուսի սակարանին մէջ օտար դրամացիներու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երէկ.

Սուրիական թղթուկի	31,40 - 33,50	լ.ն.
Իրաքեան տիւնար	50,00 - 51,00	լ.ն.
Քուէթեան տիւնար	4953,41 - 4957,42	լ.ն.
Յորդանանեան տիւնար	2124,41 - 2128,42	լ.ն.
Պահրէյնեան տիւնար	3995,00 - 4000,00	լ.ն.
Ա. Մ. Էմիրութեան տիւնար	408,41 - 412,42	լ.ն.
Քարաքան տիւնար	412,16 - 416,15	լ.ն.
Մեյուտական տիւնար	399,88 - 403,99	լ.ն.
Օմանեան տիւնար	3900,00 - 3930,00	լ.ն.
Եգիպտական կիւնէ	321,71 - 325,72	լ.ն.
Անգլիական սթերլին	2291,65 - 2295,11	լ.ն.
Չուիցերիական ֆրանք	993,25 - 997,52	լ.ն.
Թրքական լիրա	3,61 - 3,64	լ.ն.
Կիպրական փաւուտ	2548,10 - 2552,17	լ.ն.
Ճափնական հապար եէն	12,55 - 12,59	լ.ն.
Ափրիկեան հապար ֆրանք	2450 - 2451	լ.ն.
Ամերիկեան տոլար	1501,00 - 1514,00	լ.ն.
Քանադական տոլար	963,50 - 967,85	լ.ն.
Աւստրալիական տոլար	815,95 - 819,70	լ.ն.
Եւրո	1461,90 - 1465,16	լ.ն.

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	115,000 - 125,000	լ.ն.
Իրանեան մէկ ոսկի	108,500 - 118,500	լ.ն.
Օմանեան մէկ ոսկի	95,500 - 105,500	լ.ն.
Մեքսիկական փէսոս	569,500 - 589,500	լ.ն.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	15,000,000 - 15,500,000	լ.ն.
Մէկ օսն ոսկի	305,68 - 309,72	Տ
Մէկ օսն արծաթ	4,42 - 4,46	Տ

● Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.

Եւրո	0.9697
Քանադական տոլար	1.5584
Չուիցերիական ֆրանք	1.5181
Ճափնական եէն	119.88
Մէկ սթերլին	1.5186

ՍՈՒԽՏԵՐԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

Գիճի Ա. 6շդում Գիճի Բ. 6շդում

Ա. կարգի	4 5/8	4 5/8
Բ. կարգի բաժնետիրը		

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱՂԵՏԱԼԻ...

Շարունակում՝ 7րդ էջԷԸ

Ընդհանրական իմաստով ամէնէն կարեւորը էլ Նինիոն է, որ խղաղական Ովկիանոսի ընթացիկ ջերմացումն է: Սակայն հիւսիսային Ատլանտեանի յատուկ «ճօճում» կրնայ կարեւոր ազդեցութիւն ունենալ Եւրոպայի կլիմային վրայ:

Միւս կողմէ, գիտնականներ կը նշեն նաեւ, որ կլիման ողողումներու մէջ միակ տուեալը չէ, Բրիտանացի մասնագէտ Ճէֆ Ճենքինզ կ'ըսէ, որ բնութիւնը փոխելը, ինչպէս անտառահատումը կամ գետերու երկայնքին կառուցումը, նոյնպէս մեծ ազդեցութիւն կրնան ունենալ:

Անտառահատումը ասիական նորագոյն ողողումները շատ աւելի աղէտալի դարձուցած է, թափ տալով հողէն գետեր թափող ջրերի արագութեան եւ աւելի եւս ծանրակշիռ դարձնելով տեղատարափ անձրեւները:

րու կողմնակի ազդեցութիւնները, ինչպէս հողի սահանքներ:

Յստակ չէ սակայն, թէ Կեդրոնական Եւրոպայի մէջ արձանագրուած նորագոյն վնասները կարելի էր նշանակալից կերպով նուազեցնել ողողումներու դէմ պաշտպանութեան աւելի լաւ միջոցառումներով եւ գետափին աւելի տրամաբանական կառուցներով:

Փրոֆ. Մքլուայը դիտել կու տայ, որ կարգ մը գետերու ողողումը հասած է մակարդակներու, որոնք անցնող 500 տարիներուն չեն տեսնուած: «Կարելի չէ տրամաբանօրէն ակնկալել պաշտպանուել 500 տարին անգամ մը արձանագրուող դէպքի մը դէմ, սակայն հարցը այն է, թէ հաւանաբար նման դէպքեր 50 կամ 25 տարին անգամ տեղի պիտի ունենան այսուհետեւ», կ'ըսէ ան:

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՓՈՒՍՏՈՆ / ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԵՍ / ԶԲՕՍԱՇՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՌԱՇՆԱՅԻՆ ԿԸ ՓՈՐՁԵ ԻՐ ՏԵՂԸ ՈՒՆԵՆԱԼ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԶԲՕՍԱՇՐՁԱԿԱՆ ԲԱՐՏԵՍԻՆ ՄԷՁ

Լիբանանի պատմութեան եւ անկախութեան կերտման մէջ նշանակալից դեր ունեցած Ռաշայան մարմիններու երկրին հետաւոր անկիւններէն նկատուող գիւղ մըն է, որ սեղմուած է սուրիական եւ իսրայէլեան սահմաններուն միջեւ: Ռաշայա Ռատիի մէջ գտնուող այս գիւղը Լիբանանի հնագոյն գիւղերէն մէկն է, սակայն երկար տարիներէ ի վեր պրկուած ըլլալով Լիբանանի պրօսաշրջական քարտէսին վրայ իր տեղը ունենալէ, վերջերս անսկսած է իբրեւ պրօսաշրջական վայր ինքզինքը հաստատելու փորձեր կատարել: Այս առիթով այս գոյն տրիվ գիւղին:

Ռաշայան համայնքային իմաստով խառն գիւղ մըն է: Հոն կ'ապրին տիրպիներ, ինչպէս նաեւ՝ քրիստոնեաներ, որոնք ունին երեք հին եկեղեցիներ: Գիւղացիներուն բացատրութեամբ, Ռաշայան կը նշանակէ անձրեւի սատուոյ (Այա գիւղի) (ռաշ): Հերմէյ լեռնէն գագաթներուն վրայ կարելի է գտնել նուրբ կը տարածէ Հերմէյ լեռը: Գիւղը շրջապատուած է որթատունկի այգիներով եւ ձիաբանութեամբ: Գիւղին կեդրոնական փողոցը՝ անոր շուկան, եղբրած է դեղին քարէ շինարած գիւղական երկաթուղային տունէրով, որոնց գետնաշարկերը վերածուած են վաճառատուններու: Փողոցներուն մէջ կարելի է հան-

պետութեան կողմէ վերանորոգուած է եւ վերածուած է թանգարանի: Գիւղը պրօսաշրջական գրաւելու համար տակաւին չկան անոնց հանգստութիւնը ապահովելու համար, իսկ գիւղը ունի միայն քանի մը ճաշարան: Այս իմաստով նկատուող անտառները քայքայուած են ծրագրուած ծրագրերով: Կր ծրագրուած կառուցել կենդանաբանական փոքրիկ պարտէյ մը եւ լեռնագիւղացիներու համար լեռնային յատուկ կածաններ: Գիւղացիներուն կը յուսայ, որ մինչեւ յառաջիկայ ամառ այս ծրագրերուն մէջ մաքրիկանաւան էլ կ'ընդունուին սպիտակ հիւրերը: Այս պայմաններու մէջ իրենց սկսի հիւրընկալել պրօսաշրջիկներու մեծ խումբեր:

ՀՆՈՒՏԵՍԻԼ

09:00 - Սապահո 12:30 - Խանիկի	13:05 - Ամերիկեան ֆիլմաշար «Նորթ լենտին»	09:45 - Կէսգիշերային ձայնաշար
13:00 - Մարուի հանրային	14:00 - Անգլերէնով լուրեր	10:40 - Բարի ախորժակ
14:00 - Լուրեր	14:20 - Ֆրանսերէնով լուրեր	11:00 - Հայրեր
15:00 - Մըշուար	14:40 - Հայերէնով լուրեր	11:20 - «Կոռնիկ-2002»
17:30 - Պէս սէլըր	15:05 - Լուրեր	12:00 - Լուր
18:30 - Ապու Մըշուար	15:30 - Արաբական ֆիլմաշար	12:05 - Ծարլ Այնաուր
19:30 - Լուրեր	16:30 - Թելեթրափիկ	13:00 - Լուր
20:00 - Էֆ. Պի. Այ.	17:00 - Լյուր քրպար	13:05 - Հին սկաւառակ
21:00 - Չուրաֆա	17:30 - Կենդանի գծանկար	13:30 - Տիւրքերաֆիա
22:00 - Ապու Սելիմ	18:00 - Արաբական ֆիլմաշար	13:45 - Նորածնութիւն
ԷՄ. Թ. Վի. 7:30 - Թելեթ մարշէ	19:00 - Ասրաբ Այնաուր	13:55 - Նորատետր
9:30 - Բիլի Բի. Սթրիտ	20:00 - Արաբերէն լուրեր	14:00 - Լուր
10:00 - Միւնի Սթրիտ	20:30 - Ռուսում մութահարիրա	14:05 - Համերգ
11:00 - @ Էմ. Թի. Վի	20:35 - Մէն ստեարպահ մայիուն	15:00 - Հայրեր
12:15 - Քրի մէյլէ այլէ	21:30 - Խալիք պրպայթ	15:20 - Կարճամէտրաժ ֆիլմ «Ճանապարհ դէպի երկինք»
14:00 - Ժուրնալ	00:00 - Արաբական ֆիլմ	16:00 - Հետնաստեղծաժ «Սիրոյ կախարհայն»
14:45 - Սի. Էն. Էն.ի լուրեր	15:15 - Աղանի աղանի	17:00 - Երեկոյեան Երեւան
15:15 - Աղանի աղանի	16:30 - Փոքրմոն	17:15 - «Կոռնիկ-2002»
16:30 - Փոքրմոն	17:00 - Միւնի սթրիտ	18:00 - Այլուր
17:45 - @ Էմ. Թի. Վի	17:45 - @ Էմ. Թի. Վի	18:10 - Հապարից մէկ
19:00 - Մակապին	20:00 - Արաբերէն լուրեր	18:35 - Տուն-տունիկ
20:00 - Արաբերէն լուրեր	20:30 - Պէս սէլըր	19:00 - Հայրեր
20:30 - Պէս սէլըր	22:30 - Տիվերիսիւմ	20:00 - Կարօս
22:30 - Տիվերիսիւմ	00:00 - Մոթոր 20	20:30 - «Նախապետը»
00:00 - Մոթոր 20	ԷԼ. Պի. Սի. 7:00 - Սի. Էն. Էն. տիւնտոնիկ	21:00 - Ռուպրոնտ
08:00 - Սի. Էն. Էն.ի լուրեր	7:30 - Ուրլու պիպրու տիւնտիք	22:00 - Հայրեր
08:30 - Մա ըլաք իլլա լուրեր	08:00 - Սի. Էն. Էն.ի լուրեր	22:20 - Կէս գիշերային ձայնաշար
09:00 - Տիվումաթիք լայսընս	08:30 - Մա ըլաք իլլա լուրեր	23:20 - Հայրեր (ռուսերէն)
10:00 - Էլիէր Մոտա	09:00 - Տիվումաթիք լայսընս	23:25 - Հայրեր (անգլերէն)
10:30 - Նախարար Սայիտ	10:00 - Էլիէր Մոտա	23:30 - Երեկոյեան Երեւան
14:00 - Մորէլիա	10:30 - Նախարար Սայիտ	23:45 - Այլուր
15:00 - Լուրեր	14:00 - Լուրեր	00:00 - Լուր
16:30 - Տարապէթ	15:00 - Վաւերագրական	00:05 - Ծարլ Այնաուր
17:00 - Կենդանի գծանկար	16:30 - Կենդանի գծանկար	01:00 - Լուր
19:00 - Մարիա Իպպալէ	17:00 - Ամերիկեան ֆիլմաշար	01:05 - Հին սկաւառակ
20:00 - Արաբերէն լուրեր	18:00 - Մարիա Նուր	01:35 - Տիւրքերաֆիա
20:30 - Մըն Աիլա Պըլուր Ռաս Պէյրուր	19:30 - Լուրեր	01:45 - Նորածնութիւն
21:30 - Լուր	20:30 - Այնաուր	02:55 - Նորատետր
00:00 - Երգահանդէս	21:30 - Ամերիկեան ժապաւէն	02:00 - Լուր
ՄՈՒՍՍԵՎԵՐՈՎ 7:00 - Լուրեր	7:00 - Սի. Էն. Էն.ի լուրեր	02:05 - Համերգ
9:30 - Այլապ սապահ	8:00 - Սապահ իլ ուարտ	03:00 - Հայրեր
13:00 - Ֆիլէ ինֆօ	12:30 - Այն Թրոփէ Տեղական ֆիլմաշար	04:00 - Հետնաստեղծաժ «Էնդիտուրի առեղծուածը»

ԽԱՉԲԱՌԻ ԹԻԻ 5232 Պատրաստեց՝ Տ.Ս. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

1. Հայոց կաթողիկոս՝ Փառէն Ա.:	1. Թարգանկողին - Խմոր:
2. Կազմ - Ելեկտրականութեան միջուկ:	2. Սրիկայ, ստահակ:
3. Հանքային համեմ - Օրհնած ջուրի սրկիլ:	3. Կրկնուած բաղաձայններ - Մշուշ - Համադասական շաղկապ:
4. Վիշնու աստուծոյ եօթներորդ մարմնացումը - Կեցցե՛ս:	4. Իգական օտար անուն - Կմախքի իւրաքանչիւր մաս:
5. Յիշատակէ՛ - Դրկից տաւեր - Մշակուած հող:	5. Կաթնեղէնէ պատրաստուած ուտելիք - Մէզ:
6. Մարտնչում - Տարի:	6. Հանդերձի ներքին կտու - Լեզուով մը՝ այո՛:
7. Նմանաձայն գիրեր - Սերաստիոյ տարբեր անուանումը - Ինքս:	7. Փոթոթահամ - Ներգործել:
8. Ցուցական դերանուն - Վճռէ՛:	8. Ծանրութեան միակտուր - Արական օտար անուն:
9. Ամփոփել, հանգրիմել:	9. Այբուբենէն - Առարկայ - Կրկին:
10. Երկսարի տապար - Իրանահայ օրաթերթ:	10. Փիլիսոփայ:

ԹԻԻ 5231

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

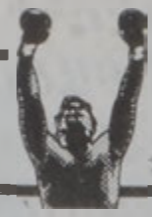
ԼՈՒԹՈՒՍԸ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ս	Կ	Ա	Հ	Ա	Կ	Ա	Կ	Գ
2	Տ	ՈՒ	Պ	Գ	Կ	Ղ	Կ	Ա	Ք
3	ՈՒ	Ք	Ա	Ս	Ս	Ս	Ս	Ս	Ս
4	Մ	Մ	Տ	ՈՐ	ՈՒ	Մ	Ի	Լ	
5	Ա	Բ	Ա	Ա	Ա	Ս	Ս	Կ	
6	Ն	Ա	Կ	Ա	Ս	Ս	Կ	Ա	Մ
7	Յ	Ն	Կ	Կ	Լ	ՈՐ	Ս	Ա	
8	Խ	Ո	Կ	Ա	ՈՐ	Կ	ՈՐ		
9	Ա	Բ	Ա	Ա	Ա	Ն	Ի	Մ	Ս
10	Հ	Ի	Լ	Ի	Ս	Ք	Ն	Ն	Ե

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԵՌՈՒՍԱՏԵՍՈՒԹՅԱՆ 06:00 - Առաջին ծրագիր 07:00 - Հայրեր 07:20 - Առաջին ծրագիր 08:30 - Արաբաշարի 09:00 - Հետնաստեղծաժ «Սիրոյ կախարհայն»

Մ Ա Ր Զ Ա Կ Ա Ն

ԱՇԽԱՐՀ

ՆԱԽԱՐԱՐ ՅՈՎԱՆԱՆԵԱՆԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ՝ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՏԱՐԲԵՐ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

Երիտասարդության եւ մարմնակրթության նախարար Սեպուհ Յովանյանի երկ շնորհաւորելով թեքուանտոյի արաբական երկրորդ ախոյեանութեան իր մասնակցութիւնը բերած Լիբանանի թեքուանտոյի ֆետերասիոնը, որուն մասնակիցները արժանացած էին 7 մետալներու:

Նախարար Յովանյանի պաշտօնական հրատարակած թեքուանտոյի իրանեան ֆետերասիոնի ներկայ գտնուելու թեքուանտոյի միջապահին մրցաշարքին, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Սեպտեմբեր 26ին:

Յովանյանի ընդունեց Լիբանանի թեքուանտոյի ֆետերասիոնի նախագահ Մոհամետ Խալիլը, որուն կ'ընկերակցէր անոր իրանցի պաշտօնակիցը՝ Մոհամետ Փոլատկար:

Հանդիպումին քննարկուեցան լիբանանեան եւ իրանեան թեքուանտոյի ֆետերասիոններուն միջեւ երկկողմանի յարաբերութիւնները բարելաւելու հեռանկարները:

Խալիլ շնորհակալութիւն յայտնեց նախարար Յովանյանին, որ հովանաւորեց եւ հոգ տարաւ Մոն Լա Սալի ակումբին կազմակերպած թեքուանտոյի մրցաշարքին, որուն ընթացքին Յովանյանեան անձամբ շնորհաւորեց թեքուանտոյի արաբական երկրորդ մրցաշարքին մասնակցած լիբանանցի 7 մետալակիրները:

Նախարար Յովանյանեան ստացաւ նաեւ Թեքուանտոյի մէջ կայանալիք ֆուտբոլի մրցաշարքի մը ներկայ ըլլալու հրատարակ, ինչպէս նաեւ Խալիլի յանձնեց 12 միլիոն լ. ոսկի թեքուանտոյի ֆետերասիոնին յաւանագում գումարը:

Նախարար Յովանյանեան ընդունեց նաեւ Լիբանանի կոփամարտի ֆետերասիոնի նախագահ Ալի Շրատին, որուն հետ քննարկեց նշեալ մարզախաղին առնչուած հարցեր եւ Շրատին յանձնեց 84 միլիոն լիբանանեան ոսկի գումար մը:

Միւս կողմէ, նախարար Յովանյանեան երկ ընդունեց Լիբանանի պարսպապոյի ֆետերասիոնի մէջ պատուիրակութիւնը: Պատուիրակութիւնը նախարարին յանձնեց հրատարակ մը՝ Ինտիմաֆուլի մէջ ներկայ ըլլալու 29 Օգոստոսէն 8 Սեպտեմբերին տեղի ունենալիք պարսպապոյի տղոց աշխարհի ախոյեանութեան մրցաշարքին:

ԱՆԳԼԻՈՅ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱՆՈՅՏԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՅՍՕՐԻ ՅՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԻ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐ

Անգլիոյ ֆուտբոլի բարձրագոյն դասակարգի ախոյեանութեան Յրդ հանգրուանի մրցումներուն, այսօր տեղի կ'ունենան երկու ճակատումներ, որոնց ընթացքին, Չարլթըն կը հիւրընկալէ Թորթեմհամը, իսկ Արսենալ՝ Ուէսթ Պրոմոութի: Հինգ այլ մրցումներ տեղի կ'ունենան վաղը, մինչ մնացեալ երեք այլ ճակատումներ յետագում եւ:

Արսենալ, որ իր դաշտին՝ «Հայպերի» մէջ պիտի հիւրընկալէ նոր բարձրագոյն դասակարգ բարձրագում Ուէսթ Պրոմոութի Ալպինը, յոյսով է, որ յաղթանակի մը պարագային առժամաբար պիտի գրաւէ ընդհանուր դասաւորման պարագլուխի դիրքը, սպասելով վաղը տեղի ունենալիք մրցումներուն: Մարվիչ Արսեն վենկերի կազմը այժմ ունի 4 կէտ, մինչ Ալպինը իր կատարած երկու մրցումներն ալ պարտութեամբ աւարտած է:

Յրդ հանգրուանին տեղի պիտի ունենան հետաքրքրական երկու ճակատումներ, անշուշտ եթէ նկատի չունենանք յետագում մրցումները: Նշենք, թէ Լիօ եւ Լիվըրպոլ ցարդ կը հանդիսանան այն միակ երկու խումբերը, որոնք ապահոված են առաւելագոյն վեց կէտերը:

Պարագլուխի դիրքը գրաւող Լիօն միայն կը չվերջնաւորուի տարբերութեամբ ետ մնացող Լիվըրպոլ, հիւրը պիտի ըլլայ Պէսպըրնի, որ կը հանդիսանայ երկրորդ խումբը (անոր հետ միասին), որ ցարդ կոյ չէ ստացած իր բերդէն ներս: Հետաքրքրական պիտի ըլլայ իմանալ, թէ անոնցմէ ո՞ր մէկը պիտի շարունակէ իր այդ ընթացքը շարունակելու:

Հետաքրքրական պիտի ըլլայ գիտնալ նաեւ, թէ արդեօք Լիօ եւս պիտի շարունակէ մնալ անպարտելի, երբ իր դաշտին «Էլլըն Ռոսթ» մէջ հիւրընկալէ Սանտըրլէնը:

Ստորեւ՝ Յրդ հանգրուանի մրցումներուն յայտագիրը (ժամերը՝ Պէյրուի ժամով):

ԱՅՍՕՐ	ԺԱՄ
Չարլթըն - Թորթեմհամ	21:45ին
Արսենալ - Ուէսթ Պրոմոութի	22:00ին
ՎԱՐԸ	
Ասթըն Վիլա - Մանչեսթըր Սիթի	21:45ին
Լիօ - Սանտըրլէն	21:45ին
Ստուրթհէմ - Չելսի	21:45ին
Պէսպըրն - Լիվըրպոլ	22:00ին
Էվըրթըն - Պրիմհիլհէմ	22:00ին

ՅԵՏԱԶԳՈՒՍԸ ՄՐՅՈՒՄՆԵՐ

Յուլիէմ - Ուէսթ Համ
Մանչեսթըր Եունայթըտ - Միտլըվապորտ
Նիւքէսթըլ - Պոլըն

ԼՈՂԱՐՇԱՒ

ՃԱՓՈՆԻ ՄԵՋ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՔ ԼԱՒ ԱՐԴԻՒՆԵՆԵՐ Կ'ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՆ

Ճափոնի Եոքոհամ քաղաքին մէջ տեղի ունեցող համախաղաղական լողաշաղի ախոյեանութեան երրորդ օրուան մրցումներուն, երէկ Միացեալ Նահանգներ դարձեալ եղան տիրապետող ներկայութիւն մը, երբ շահեցան երեք ոսկի մետալ, մինչ Աւստրալիա շահեցաւ միայն մէկ ոսկի մետալ, այդ ալ շնորհիւ 19 տարեկան Իան Թորփի, որ այսպիսով շահեցաւ իր երրորդ ոսկի մետալը, երբ տղոց 200 մէթր պատ լողի մրցումներուն, արժանագրեց 1' 44" 75 արդիւնք մը: Թէեւ Աւստրալիա շահեցաւ իր վեցերորդ ոսկի մետալը, սակայն Միացեալ Նահանգներ իրենց շահած ոսկի մետալներուն թիւը բարձրացուցին ութի:

Իան Թորփ (աջից) եւ Կրեյք Էլեքթ

Ստորեւ՝ երէկուան մրցումներուն արդիւնքները:

ՏԱՐԸ

200 ՄԵԹՐ ԱՋԱՏ ԼՈՂ

1.- Իան Թորփ (Աւստրալիա)	1' 44" 75
2.- Կրեյք Էլեքթ (Աւստրալիա)	1' 45" 84
3.- Նէյթ Տիւլիս (Մ. Ն.)	1' 48" 11

100 ՄԵԹՐ ԿՈՆԱԿԻ ԼՈՂ

1.- Ասթըն Փիլոպ (Մ. Ն.)	54" 22
2.- Ռէնտըլ Պոլ (Մ. Ն.)	54" 45
3.- Թոմմի Մորիթա (Ճափոն)	55" 29

50 ՄԵԹՐ ԱՋԱՏ ԼՈՂ

1.- Ճէյմս Լեյպ (Մ. Ն.)	22" 22
2.- Էնթոնի Էրվին (Մ. Ն.)	22" 28
3.- Պրէք Հոք (Աւստրալիա)	22" 40

100 ՄԵԹՐ ԿՈՆԱԿԻ ԼՈՂ

1.- Նաթալի Բուկին (Մ. Ն.)	59" 72
2.- Տայանա Քալուայ (Աւստրալիա)	1' 01" 49
3.- Հէյլի Բոք (Մ. Ն.)	1' 01" 78

200 ՄԵԹՐ ԱՋԱՏ ԼՈՂ

1.- Թոմմո Վալիուարա (Ճափոն)	2' 13" 42
2.- Կապրիէլ Ռոպ (Մ. Ն.)	2' 13" 93
3.- Մարթա Պոն (Մ. Ն.)	2' 14" 28

ՍԿՈՎՏԻՈՅ, ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԻ ԵՒ ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱՆՈՅՏԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Սկովտիոյ ֆուտբոլի ախոյեանութեան 4րդ հանգրուանի մրցումներուն, անցեալ եղանակի ախոյեան Սեյթթ արժանագրեց յաջորդական իր չորրորդ յաղթանակը. ապահովելով առաւելագոյն 12 կէտերը: Անիկ միակ խումբն է, որ արժանացած է չորս յաղթանակ, նշանակած առաւելագոյն թիւով կոլերը (12) եւ ստացած նուազագոյն կոլերը (1): Սեյթթ իր յաղթանակը արժանագրեց Փարթիք Թիւրի դաշտին վրայ, ուրկէ 1-0 արդիւնքով յաղթանակ վերադարձաւ, շնորհիւ՝ Հենրիք Լարսընի նշանակած կոլին (72րդ):

Ստորեւ՝ առաջին հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները:

Մատիլա - Տիլ Կիսենթ	0-1
Մորէյթս - Պէյրա Մար	1-2
Փարս Տերէյրա - Վարվիմ	3-1
Փորթո - Պէլենենսէ	2-2
Լէյրիա - Կիմարաէ	1-2
Սանթա Բարա - Պրակա	0-0
Պենֆիլա - Մարիթիմո	3-0
Աքստեմիթա - Սի. Լիպոն	0-2
Սեթուպալ - Պուաիթա	1-1

ՀՈԼԱՆՏ

Հոլանտայի ֆուտբոլի ախոյեանութեան 2րդ հանգրուանի մրցումներուն, եղանակի իրենց երկրորդ յաղթանակը արժանագրող երեք խումբերը հանդիսացան՝ Վալվիք, Այաքս Ամսթերտամ եւ Փ. Ս. Վ. Այնտհովըն: Իր ունեցած կոլերէն շնորհիւ, Վալվիք գերապանցեց Այաքսը, իսկ այս վերջինը՝ Այնտհովըն:

Հետաքրքրական եղաւ Այաքսի արժանագրած յաղթանակը՝ Վիթես Առնհէմի դէմ (2-1), նկատի ունենալով, որ 21 մրցումէ Վեր անիկա իր դաշտին վրայ որեւէ խումբէ պարտութիւն կրած չէր: Բացի այս մէկէն, ախոյեան Այաքս հինգ տարիէ ի վեր չէր կրցած պարտութեան մատնել Վիթէսը, անոր դաշտին վրայ:

Ստորեւ՝ 2րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները:

Թվենթ - Իւրէլիք	1-1
Վիլեմ Թիլպուրկ - Պրետա	1-1
Վիթես Առնհէմ - Այաքս Ամսթ.	1-2
Փ. Ս. Վ. Այնտհովըն - Կրոնինկըն	1-0
Տէրթիւն - Ռուպերտալ	2-0
Հիւստիլին - Վալվիք	1-2
Ռոտտ Էքսթրատէ - Ֆ. Ռոթերտամ	2-2
Չվոլէ - Ռոթերտամ	1-1
Նայմիկըն - Այ Ալքմար	2-0

ՎԱՍՏԵՐՈՒՄ

1.- Վալվիք	6
2.- Այաքս Ամսթերտամ	6
3.- Փ. Ս. Վ. Այնտհովըն	6
4.- Տէյէնուրտ Ռոթերտամ	4
5.- Վիլեմ Թիլպուրկ	4

ԹԵՆԻՍ

ԵՈՒ. ԷՍ. ՕՓԵՆԸ ՄԿՍԱԻ

ԵՈՒ. ԷՍ. Օփընի թենիսի կրան շրջմի մրցաշարքին առաջին օրուան մրցումներուն, որ սկսաւ երէկ Նիւ Եորքի մէջ, յիշատակելի անակրկալներ չարժանագրուեցան եւ զօրաւոր դասուած մարզիկներն ալ յաղթանակներ արժանագրելով ապահովեցին Բ. հանգրուանին իրենց տոմսերը, թէեւ Ա. հանգրուանի մրցումները այսօր եւս պիտի շարունակուին:

Ստորեւ՝ երէկուան կարգ մը կարեւորագոյն մրցումներուն արդիւնքները:

ՏԱՐԸ

20.- ԵՈՒԵՍ Այնաուի (Մարթ) - Ճէֆ Մորիլըն (Մ. Ն.) 6 - 7, 6 - 3, 6 - 2, 6 - 5

13.- Ռոժէ Ֆետերեր (Ջուրջերիա) - Երիկ Վալք (Չեխիա) 6 - 1, 6 - 3, 4 - 6 եւ 7 - 5

Մայրլի Չանկ (Մ. Ն.) - Ֆրանչիսքո Զլաւեթ (Սպանիա) 7 - 6, 3 - 6, 6 - 4 եւ 7 - 6

8.- Ալպէր Զոքա (Սպանիա) - Մակնուս Նորման (Շուէտ) 6 - 2, 6 - 4, 3 - 6 եւ 6 - 3

4.- Եւգենի Քաֆեյնիքով (Ռուսիա) - Տաիտ Սանկուիներթի (Իտալիա) 6 - 2, 7 - 5, 3 - 6 եւ 6 - 4

ՎԳՅԻՆԵՐ

4.- Լիւնաւէյ Տէվըրնիքով (Մ. Ն.) - Էվա Տայրպերկ (Դանիա) 6 - 2 եւ 6 - 1

8.- Ճասթին Էնցի (պելճիքա) - Սամանթա Ռիվզ (Մ. Ն.) 6 - 1 եւ 6 - 2

5.- Ելենա Տոքիչ (եուկրալիա) - Կրեթա ԱնԳ (Գերմանիա) 6 - 2 եւ 6 - 2

12.- Էլենա Տեմնիքով (Ռուսիա) - Ստորի Օպաթա (Ճափոն) 6 - 2 եւ 6 - 4

Սարիոն Պարթոլի (Ֆրանսա) - 25.- Արանցա Սանչէս - Վիքարիո (Սպանիա) 6 - 3 եւ 6 - 1

ԵՈՒՎԵՆԹՈՒՅ ՇԱՀԵՑԱԻ ԻՏԱԼԻՈՅ ԳԵՐՔԱԺԱԿԸ

Անցեալ կիրակի օր, Լիպիոյ մայրաքաղաք Թրիփոլի մէջ տեղի ունեցաւ Իտալիոյ գերբաժակի մրցումը՝ Իտալիոյ ախոյեան ԵՈՒՎԵՆԹՈՒՅԻ եւ Իտալիոյ բաժակակիրին՝ Փարմայի միջեւ: Մրցումը վերջ գտաւ Իտալիոյ ախոյեանին՝ ԵՈՒՎԵՆԹՈՒՅԻ յաղթանակով, որ 2-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Փարման, շնորհիւ Ալեսանտրո Տէլ Փիետրի նշանակած երկու կոլերուն (37րդ եւ 73րդ): Փարմայի կոլը նշանակեց Մարքո Տի Վայո: Վատահաբար, շատերու համար ըլլալ հարցական, թէ արդեօք ինչո՞ւ համար այս մրցումը՝ Իտալական երկու խումբերուն միջեւ տեղի ունեցաւ Լիպիոյ մէջ: Առաջին հերթին Մուամմար Քապաֆիի պակասը՝ Սաստի երբ առաջարկած է երկու ակումբներուն, որ մրցումը կատարեն Լիպիոյ մէջ, անոնք չեն մերժած անոր առաջարկը:

Սաստի Քապաֆի կը սուճէ ԵՈՒՎԵՆԹՈՒՅԻ արձանագրած յաղթանակը

Երկրորդ պատճառը այն է, որ լիպիական ընկերութեան մը (Լաֆիթ) կը պատկանէ ԵՈՒՎԵՆԹՈՒՅԻ շահաբաժինին 7,5 առ հարիւրը: Նշենք, թէ այս մրցումին ներկայ էր նաեւ ՖիՖԱի նախագահ՝ Սեփ Գլեթթը: ●ՊԱՆԻՈՅ ԳԵՐՔԱԺԱԿԻ ԴԱՐՃԻ մրցումին, Վալենսիա երթին սման պարտութիւն մը կրեց իր հիւրին՝ Տիպոթիո Քորուսայէն, որ երթին 3-0 արդիւնքով յաղթանակ մը արժանագրած էր: Մրցումին կոլը նշանակեց Վիքթոր (90րդ): Մրցումին Յրդ վարկեանին վալենսիայի մարզիկ Ռոպերթո Այալա ստացած էր կարմիր քարտ մը:

ՄԵԼԲՈՆԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

ELECTRIC MOTORS   **PNEUMATIC**

REDUCTION GEAR   **DIRECTIONAL VALVES**

MOTORS A. C. & D. C.   **SOLENOID VALVES**

REDUCTION GEARS   **VACUUM PUMPS**

WATER PUMPS   **HYDRAULIC**

POWER TOOLS   **DIRECTIONAL VALVES**

ELECTRIC WINCHES   **SOLENOID VALVES**

PNEUMATIC WINCHES   **RELIEF VALVES**

STAINLESS   **PUMPS & PISTONS**

ELECTRODES

ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԻՏՐՈԼԻՔ, ՓՆԵՕՄԱԹԻՔ
ՌԻՆԵԿՏՐԱԿԱՆ ՄՈԹՕՐՆԵՐ,
ՄԱՏԳԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ:

Chromo St. Tel.: 01-254144, 01-254145, 01-254134, 03-666840, 03-666850.

